

سوخت، سوخت می‌شود!

هولزاق

www.asre-eghtesad.com
روزنامه بین المللی اقتصادی صبح ایران

صفحه ۷

ویژه نامه صنعت و پالمر - شهریورماه ۱۴۰۴

تقسیم رانت پشت درهای بسته

صفحه ۴

عصر اقتصاد

سرمقاله

۳۷ سال تلاش برای انحراف منابع بانکی از صنایع واقعی

مهران ابراهیمیان
سردبیر روزنامه

سیستم بانکی در اندیشه، قرار بود موتور محرکه رشد صنعتی و توسعه اقتصادی باشد؛ با جذب نقدینگی و هدایت منابع به سمت تولید، ایجاد اشتغال و توسعه صنعتی. اما تجربه ایران در چند دهه اخیر نشان داد که با اتخاذ سیاست‌های نادرست پولی و مالی، این سامانه به نقطه‌ضعفی تبدیل شد که نه تنها از توسعه صنعتی آن طور که شایسته و بایسته است حمایت نکرد، بلکه با گذشت هر سال، نقدینگی را از صنایع دورتر می‌کند و دسترسی آنها را محدودتر!

دوران پس از جنگ تحمیلی: وعده احیا، واقعیت انحراف
پس از پایان جنگ ایران و عراق، دولت با هدف بازسازی، تسهیلات بین‌المللی دریافت کرد؛ حتی به گفته برخی مسئولان بانک مرکزی، دولت سازندگی، بخشی از تسهیلات جدید صرف بازپرداخت وام‌های خارجی شد. این روند، شفاف و زیرمجموعه سیاست‌های بازسازی نبود، بلکه زمینه‌ساز انحراف منابع از تولید واقعی به سمت بدهی‌بازی شد. در واقع این اقدام سنگ بنا و تخم لق تورم در دوران آرامش و بدون هزینه‌های جنگ را گذاشت. اگر چه نباید راه اندازی بسیاری از کارخانه‌ها و صنایع را نیز نادیده گرفت اما هنوز طرح‌های نیمه تمام زیادی از آن دوران و ریاست جمهوری‌های بعدی کلنگ به دست به جا مانده است. به علاوه تخصیص دلارهای ارزان قیمت برای واردات ماشین آلات در این دوره و بی‌انضباطی مالی دولت که منجر به تورم ۵۰ درصدی شد، در نهایت هسته اولیه بدهکاران بزرگ را شکل داد. هسته‌ای که به طور جدی برای اولین بار بعد از جنگ پول در آوردن از پول را به عنوان استراتژی خود در نظر گرفته بود.

تخصیص رانتی و صف‌های بی‌نظم برای تسهیلات
با تمرکز بر بازسازی سریع، روند دریافت وام‌ها به شکلی رانتی شد. صنایع متعدد، از لوازم خانگی تا کاشی، فولاد، خودرو و خوراکی، حتی گاوآردی‌های بی‌شمار، صف‌های بلندی برای دریافت تسهیلات ایجاد کردند. نتیجه این شد که بیش از حد و بدون توجه به نیاز واقعی بازار، کارخانه‌هایی مشابه و مازاد شکل گرفتند؛ سرمایه‌ها هدر رفت و سرمایه‌گذاری‌ها به تولید قابل رقابت منتهی نشد.

تجاری‌سازی و رشد مؤسسات مالی غیرمختص
اما چایی که برای صنایع بحران جدی آغاز شد نه انحراف منابع از صنایع و تبدیل آنها به سوله‌های خالی بود بلکه مربوط به مرحله‌ای بود که بنیه مؤسسات مالی غیرمجاز و بانک‌های خصوصی غیر کارکردی در کشور شروع به رشد کرد. آنجایی که برخی از بدنه قدرت تحت شعار «یک‌شبه ثروتمند شو»، بانک‌ها و مؤسسات مالی جدیدی ایجاد کردند که هدف اصلی‌شان واسطه‌گری حرفه‌ای متداول در نظام بانکی نبود، بلکه «پول‌دروازن از پول» بود.

ادامه در صفحه ۲

صفحه ۲

یک صندلی آن طرف‌تر!

در شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس، مدیران کنار نمی‌روند؛ تنها از شرکتی به شرکت دیگر کوچ می‌کنند

صفحه ۲

وقتی منابع بانکی از صنعت جدا شد؛
تورم به کسب‌وکار تبدیل شد

دو تومور مزمن صنعت

صفحه ۲

فولاد ایران در بحران، شش‌ماه پرتنش در سایه کم‌کاری دولت

صفحه ۳

بازیافت؛ کلید یا کابوس

پلاستیک ایران در آینه ۱۴۰۴؛

فرصت‌های زنده، تهدیدهای پنهان

صفحه ۶

مدیرعامل پتروشیمی پوعلی از کمپره خوراک،

تخریم و بی‌ثباتی توانایی می‌گویند

بازی با خوراک!

صفحه ۵

سیراگندازی برای تولید

کارنامه درخشان جهان فولاد سیرجان در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۴

تولید شمش فولادی
۳۹۹,۷۷۶ تن
رشد ۱۵/۶ درصدی

تولید آهن اسفنجی
۱,۱۹۳,۷۹۷ تن
جهش ۱۵۳/۱ درصدی

حجم کل تولیدات
۱,۷۷۷,۷۴۶ تن
جهش ۵۱/۶ درصدی

حجم فروش صادراتی
۱۲۴,۰۹۸ تن
صادرات ۶ برابری نسبت به مدت مشابه سال گذشته

حجم فروش داخلی
۵۵۹,۰۱۲ تن
رشد ۲۷/۹ درصدی

حجم کل فروش
۶۸۳,۱۱۰ تن
جهش ۴۹/۴ درصدی

ثابت ۳۲

رکورد کمی و کیفی تولید

درآمد فروش
۱۶,۰۹۶ میلیارد تومان
جهش ۶۸ درصدی

WWW.SJSCO.IR

صنایع فولاد Persian Gulf Saba Steel Co. (PJSN)

نخستین تولیدکننده بریکت گرم (HBI) در کشور سومین کشور در خاور میانه و نهمین کشور در دنیا The First Producer of Hot Briquetted Iron (HBI) in Iran with 1.5 Million

HBI Advantages	مزایای محصول HBI
All DRI Usage	کلیه کاربردهای DRI
Lack of Self-igniting	عدم خود اشتعالی
Safe Transportation	سهولت در حمل و نقل
Reducing Shipping Risk	کاهش ریسک حمل دریایی
سهولت در انبارش حتی در محیط باز Minimum risk of overheating during storage even in outdoor area	
قابلیت شارژ مداوم در کوره های EAF Continuous charging capability in EAF	
قابلیت شارژ بسته ای در کوره های EAF Basket charging capability in EAF	
قابلیت پیش گرمایش جهت شارژ در کوره های EAF Preheating function capability for charging in EAF	

دفتر تهران: خیابان ولیعصر (عج)، خیابان شهید سرتیپ هوشنگ وحید دستگردی (ظفر)، پلاک ۳۸۰، طبقه ۴
تلفن: ۰۲۱ ۹۱۰۹ ۱۲۶۱

کارخانه: بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس
تلفن: ۰۷۶ - ۳۱۰۰

Factory address : Persian Gulf Mineral & Metal Industries Economic Zone
13 KM. Shahid Rajaee Port Road, Bandar Abbas, Iran
Phone : +98 76 -3100
Email : bpgss@sabasteel.co

www.sabasteel.co info@sabasteel.co

مسعود شریعت زاده
مدیر مسئول روزنامه

در این روزهایی که صنایع ایران با تومورهای مزمن و متعدد از کسری بودجه و ناترازی انرژی و بانکی تا بورس ناکارآمد کالا و کمبود فناوری های جدید و... دستوپنجه نرم می‌کند، و صنعت بیش از هر زمان دیگری به خون تازه نیاز دارد، نمایشگاه ایران‌پلاست دوباره برپا می‌شود؛ نه فقط به‌عنوان یک رویداد نمایشگاهی، که به مثابه یک آیینه از فرصت‌ها و کاستی‌ها.

به گزارش www.iranpress.com

وقتی منابع بانکی از صنعت جدا شد؛ تورم به کسب‌وکار تبدیل شد

دو تومور مزمن صنعت

کسری بودجه و ناترازی بانکی دو عامل بنیادین رشد تورم
کارشناسان اقتصادی از کسری بودجه و ناترازی شبکه بانکی به‌عنوان «دو تومور در اقتصاد ایران» یاد می‌کنند که تا ریشه‌کن نشوند، سیاست‌های پولی نجات‌بخش نخواهند بود. تحلیل‌ها هم تأکید دارند که رابطه‌ای معنادار و مثبت میان کسری بودجه و تورم وجود دارد. (نمودار ۱)

علاوه بر این، آمارها و تحقیقات واجد پژوهش اتاق بازرگانی ایران نشان می‌دهند که رشد نقدینگی در سالهای اخیرعمدتاً ناشی از استقراض دولت به‌وسیله بانک مرکزی و انتشار اوراق اضافه بر قانون بودجه است.

در نتیجه، منابعی که باید به صنعت واقعی برسند، و درآمد دولت از مسیر اخذ مالیات بر افزایش تولید صنعتی زیاد شود، صرف جبران کسری بودجه و بقای دولت شده‌اند.

چرخه معیوب: نقدینگی → تورم → سودگرایی
از تورم

آمارها به‌روشنی نشان می‌دهند که اتفاقات پس از افزایش نقدینگی در ایران، مسیری تورمی را آغاز کرده‌اند، مسیری که به کسب سودهای نجومی با تورم تبدیل شده است.

تحلیلگران تأکید دارند که رشد نقدینگی یکی از عوامل اصلی تورم در بلندمدت است، و این رشد خود ناشی

ایران‌پلاست، در پنجمین دهه حیات صنعت پتروشیمی کشور، ویتربینی است از تضادها: از غول‌های میلیاردری جهان که با هوش مصنوعی، کاتالیست‌های نسل جدید و هیدروژن سبز بازارها را درو می‌کنند، تا سوله‌های خاموش بخش خصوصی که زیر فشار قیمت‌گذاری مبهم، کمبود خوراک و تلاطم ارزی، فرصت نفس‌کشیدن نیافته‌اند.

بازار مصرف داخلی، از پلاستیک‌های یک‌بار مصرف گرفته تا محصولات با ارزش افزوده بالا، هنوز ظرفیتی گشوده برای توسعه صنایع پایین‌دستی دارد. اما سهم بازیافت پایین، عقب‌ماندن در تولید پلیمرهای خاص، و صادرات خام مواد، نشان می‌دهد که

به گزارش www.iranpress.com

به گزارش www.iranpress.com

به گزارش www.iranpress.com

به گزارش www.iranpress.com

به گزارش www.iranpress.com

از کسری بودجه و ناترازی بانکی بوده است. این چرخه باعث شد گروه‌هایی خاص از وضعیت تورمی سود ببرند؛ آن‌ها دارایی‌هایی مانند ارز، طلا، مسکن و... خریدند و با افزایش قیمت‌ها، بازده غیرمولد کسب کردند.

صنعت در محاصره هزینه‌های مالی بیشتر از سود
در چنین شرایطی، صنعت برجسته‌ترین متضرر است. افزایش هزینه تامین مالی در کنار ناترازی های انرژی و گران کردن خدمات دولتی و نرخ خوراک همراه با نرخ‌های تورم بالا، شبیه پیچیدن طنابی دور گردن صنعت است که هر روز راه تنفس آنها را کمتر می کند. نگاهی که به کاهش سود شرکت های بورسی و صنایع بزرگ موید این ادعا است.

فعالان صنعتی اعتقاد دارند در چنین شرایطی صنعت توان رقابت ندارد و خیلی از واحدها تنها به‌واسطه تعهد اخلاقی عملکرد خود را حفظ کرده‌اند و برخی نیز برای بقا در حال جنگ و انحراف سرمایه گذاری هستند.

راه برون‌رفت؛ بازگشت منابع به صنعت واقعی
برای شکستن این چرخه خطرناک، چند گام ضروری‌اند: کنترل رشد نقدینگی با کاهش استقراض دولت از بانک مرکزی و انتشار اوراق مازاد بر بودجه - اصلاح ناترازی بانکی با شفاف‌سازی ترانزانه بانک‌ها - هدایت منابع به صنعت واقعی از طریق تخصیص

۲

قلب صنعت، در جست‌وجوی اکسیژن نوآوری

موتور این بازار، به رغم سوخت کافی، به گاز نرسیده است!

آمارهای جهانی می‌گویند پتروشیمی ایران می‌تواند در رتبه صادراتی خود تثبیت شود، مشروط به آنکه زنجیره ارزش را از اتان و متانول تا محصولات نهایی گسترش دهد و فناوری‌های نوظهور را از «طرح پایلوت» به «خط تولید» برساند. ولی در داخل، همان داستان های قدیمی از ناترازی انرژی تا سرمایه بانک‌ها که به جای صنعت، در جیب بازارهای غیرمولد می‌رود، همچنان تکرار می‌شود.

ایران‌پلاست می‌تواند محل گفت‌وگو و شفاف‌سازی این پارادوکس باشد که چگونه کشوری با دومین ذخایر گاز جهان

از مسیر حمایت از صنعت به‌عنوان موتور توسعه منحرف شده‌اند. این انحراف، چرخه‌ای از رشد نقدینگی، تورم، کسب سود از تورم، تشدید کسری بودجه و باز هم انحراف منابع را ایجاد کرده است. راه نجات، بازگرداندن منابع به مسیر صنعتی و مولد و قطع این چرخه معیوب است.

هوشمند تسهیلات به پروژه‌های صنعتی دارای ارزش افزوده. چرخه‌ای از رشد تقویت ابزارهای مالی جایگزین در بازار سرمایه، اوراق مشارکت، جذب سرمایه‌های خارجی و... برای کاهش وابستگی به خلق نقدینگی.

بنا به آنچه گفته آمد؛ در اقتصاد ایران، منابع بانکی

ویژه نامه صنعت و پلیمر - شهریورماه ۱۴۰۴

سرمقاله

۳۷ سال تلاش برای انحراف منابع بانکی از صنایع واقعی

ادامه از صفحه یک
این مؤسسات تقاضای عظیمی برای منابع بانکی ایجاد کردند، بدون اینکه به تولید واقعی کمک کنند. قراردادهای صوری و خرید و فروش های املاک به یکدیگر و افزودن سود در سرصف‌های مالی بانک ها نقطه آغازی بود. بر کاهش جذابیت سرمایه گذاری در صنایع. وگرنه تا پیش از این منابع به نام صنایع جذب می شدند اما سر از جای دیگر در می آوردند.

تورم و فرار سرمایه‌ها از تولید

پی‌آمدهای این انحرافات، تورم‌های بالا در سطح ۲۰ تا ۴۰ درصد شدند، که اقتصاد را در رکود نگه داشتند و رؤیای سرمایه‌گذاری در تولید را دست‌نیافتنی کردند. نقدینگی به سمت ساختن ارزش‌های غیرمولد مانند دلالتی، بازارهای موازی، واردات، طلا و ارز سوق داده شد و تولیدکنندگان از سرمایه‌گذاری منصرف شدند. هم زمان تصمیمات سیاسی و تشویقات کشوری‌های همسایه برای جذب سرمایه برای صنعتگران وسوسه انگیز شد تا از محیطی ناامن بر روی فرش های قرمز پهن شده قدم بگذارند.

کسری بودجه دولت و خشکسالی منابع بانکی صنعت

اما این تمام ماجرا نبود. وقتی دولت با کسری بودجه مواجه شد، به‌جای اصلاح مالی و انضباط بودجه‌ای، به سمت بانک‌ها رفت. این باعث شد منابع بانکی که باید در خدمت توسعه صنعتی باشند، به‌اوراق قرضه دولت یا سوده‌های بالاتر اختصاص یافت و دسترسی به منابع پولی و مالی محدودتر شود. امروزخشکسالی منابع و تورم بالا به حدی شد که حتی صنایع در تامین منابع سرمایه در گردش خود هم با احتیاط به سراغ بانک ها می روند. ضمن آنکه بسیاری از شرکت های تولیدی بانک ها به دلیل وصل بودن به منابع تقریباً نامحدود بانکها با زیان ده شدند و با حتی عاملی برای ورشکستگی بانک ها شدند.

آثار نامطلوب بانک‌های شبه‌دولتی و خصوصی

نمونه‌هایی مثل بانک قوامین، انصار، مؤسساتی مانند مولی الموحیدین، بانک آینده و تا حدی بانک دی، از بارزترین آثار این انحرافات بودند. این نهادهای مالی برخلاف مأموریت اصلی بانکداری، بیشتر در نقش مراکزی برای کسب منفعت سریع مالی ظاهر شدند و هنوز هم اثرات تورمی و بی‌اعتمادی آن‌ها در ذهن مردم و مدیران صنایع باقی است. بنا به آنچه گفته شد اگر چه تلاش هایی برای بهبود وضعیت سیستم بانکی و هدایت منابع به سوی بخش های مولد شده اما وقتی تورم بالا یکی از منابع اصلی درآمدی و لا یوشانی کج کارکردهای مدیریتی است، سیستم بانکی ایران به‌جای خدمات‌دهی متوازن به بخش تولید، در بسیاری مواقع به ابزار خدمت‌رسانی به بدهی‌گذاری، مؤسسات غیرمولد و پوشش کسری بودجه دولت تبدیل شده است. برای اصلاح این روند در کنار تغییر رویه در حوزه سیاست خارجی نیاز به انضباط پولی و مالی داریم. همچنین کاهش تورم در یک روند اصولی در دستور کار قرار گرفته و هزینه تامین سرمایه برای فعالیت های غیر مولد افزایش یابد. افزون بر این سپرده‌ها باید با اولویت به تولید صنعتی، پروژه‌های زیرساختی و بنگاه‌های اشتغال‌زا هدایت شوند و استفاده از تجارت موفق توسعه مالی کشورهای پیشرفته می‌تواند راهگشا باشد. در مجموع، شبکه بانکی باید از یک «اقتصاد رایانده» به یک «اقتصاد مولد» تبدیل شود؛ اقتصادی که از نقدینگی به حمایت واقعی از توسعه صنعتی برسد.

یک صندلی آن طرف‌تر!

در شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس، مدیران کنار نمی‌روند؛ تنها از شرکتی به شرکت دیگر کوچ می‌کنند

جانبی به دلیل تأخیر نهادهای مربوط در ابلاغ نرخنامه ۱۴۰۴. نتیجه، افت قابل‌توجه حاشیه سود از حدود ۳۹ درصد به ۲۳ درصد بوده‌است. با این حال، مدیرعامل پیشین نه برکنار شد و نه کناره گرفت؛ او تنها به سمت دیگری در مجموعه رفت.

شرکت مبین انرژی نیز داستانی مشابه اما با ابعاد بزرگ‌تر دارد. در سه‌ماهه نخست ۱۴۰۴، درآمد عملیاتی این شرکت با رشدی ۱۰۴ درصدی به بیش از ۱۸۶ هزار میلیارد ریال رسید، اما سود عملیاتی اندکی (یک درصد) کاهش یافت و سود خالص نیز ۱۰ درصد افت داشت. دلیل اصلی، افزایش چشمگیر قیمت گاز سوخت از ۳۴ هزار ریال به ۸۷ هزار ریال به ازای هر مترمکعب، اعمال نرخنامه سال گذشته برای فروش خدمات جانبی و رشد هزینه‌های نیروی انسانی براساس مصوبات دولتی بوده‌است. با وجود این عملکرد، تغییر مدیریتی انجام شد، اما نه به شکل قطع همکاری بلکه صرفاً با جابه‌جایی پست‌ها.

در این میان، پتروشیمی بوعلی سینا روایتی متفاوت دارد. این شرکت در سال مالی منتهی به اسفند ۱۴۰۳ توانسته‌است درآمد خود را ۳۴ درصد و سود عملیاتی را ۲۷ درصد افزایش دهد، در حالی که سود خالص هم ۲۱ درصد رشد داشته‌است. راز موفقیت بوعلی، هم‌زمانی رونق بازار محصولات آروماتیکی، دسترسی پایدار به خوراک و افزایش چشمگیر سایر درآمدها بوده‌است. چنین کارنامه‌ای در شرایط عادی می‌تواند به ارتقای جایگاه مدیرعامل منجر شود، اما در معادله اخیر هلدینگ، او نیز صرفاً به سمت دیگری منتقل شد.

برآیند این آمار و ارقام، تصویری دوگانه را نمایان می‌کند: مدیرانی که با کاهش سود مواجه بوده‌اند و مدیرانی که سود شرکت خود را افزایش داده‌اند، هر دو به یک سرنوشت دچار می‌شوند؛ ترک اتاق فعلی و نشستن بر

یک صندلی آن طرف‌تر!

قابل‌تأملی ارائه می‌دهند. در فجر انرژی، طی سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ درآمد عملیاتی نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۴ درصد افزایش یافته و به بیش از ۶۲ هزار میلیارد ریال رسیده‌است، اما در همان حال، سود شرکت مبین انرژی در تداوم یا تغییر مدیران نقش معناداری در افزایش نقدینگی در ایران، مسیری تورمی را آغاز کرده‌اند، مسیری که به کسب سودهای نجومی با تورم تبدیل شده است.

تحلیلگران تأکید دارند که رشد نقدینگی یکی از عوامل اصلی تورم در بلندمدت است، و این رشد خود ناشی

جدول عملکرد مالی سه شرکت کلیدی

درصد تغییر سود خالص	سود خالص (میلیون ریال)	درصد تغییر سود عملیاتی	سود عملیاتی (میلیون ریال)	درصد تغییر درآمد	درآمد عملیاتی (میلیون ریال)	دوره گزارش	شرکت
-۱۹٪	۱۴,۵۱۰,۷۴۳	-۳۲٪	۱۴,۶۰۱,۸۱۳	+ ۳۴٪	۶۲,۲۳۷,۷۳۵	۳ ماهه ۱۴۰۴	فجر انرژی (بفجر)
-۱۰٪	۲۴,۸۳۱,۶۰۳	-۱٪	۲۸,۵۱۲,۰۱۲	+ ۱۰٪	۱۸۶,۰۷۱,۰۹۷	۳ ماهه ۱۴۰۴	مبین انرژی
+ ۲۱٪	۱۲۴,۰۴۸,۱۴۴	+ ۲۷٪	۱۳۷,۷۳۷,۵۵۵	+ ۳۴٪	۷۱۳,۷۲۸,۷۳۰	۱۲ ماهه ۱۴۰۳	پتروشیمی بوعلی‌سینا

به گزارش www.iranpress.com

در حالی‌که صورت‌های مالی برخی شرکت‌های تابعه هلدینگ خلیج فارس از کاهش سود و برخی دیگر از رشد چشمگیر درآمد و سود حکایت دارد، موج اخیر جابه‌جایی مدیران عامل بدون برکناری یا ارتقا، این پرسش را در بازار سرمایه مطرح کرده که معیار انتصاب در این مجموعه چیست؟ عملکرد واقعی یا روابط درون‌گروهی؟ بررسی داده‌های رسمی نشان می‌دهد مدیران موفق و مدیران ناکام، هر دو به یک سرنوشت مشترک رسیده‌اند: نشستن بر صندلی بغلی.

هفته گذشته، هلدینگ خلیج فارس صحنه یکی از همان مراسم‌های باشکوه اما آشنا بود، آیین معارفه و تکریم مدیران عامل جدید و سابق شرکت‌های تابعه. فهرست اسامی و سمت‌ها، بیش از آنکه رنگ تغییر به خود بگیرد، تداعی‌کننده یک بازی صندلی بود، جایی که افراد از شرکتی به شرکت دیگر کوچ می‌کنند، اما همچنان پشت همان میزهای مدیریت باقی می‌مانند.

در میان افرادی که با مراسم رسمی مورد تقدیر قرار گرفتند یا سمت‌شان به فرد دیگری واگذار شد، نام‌هایی چون علی زال‌خانی از فجر انرژی، مهدی فرانزه از مبین انرژی، سید محمد احمدزاده از بوعلی سینا، سیدرضی قاسمی شهری از تندگویان، سیاوش میرحاجی از پارس و رحمان منصوریان از هنگام به چشم می‌خورد. برخی از این مدیران به دلیل پایان مأموریت، با حکم جدیدی روانه شرکت دیگری شدند و برخی بدون آنکه عملکرد ضعیف یا ممتازی باعث تغییرشان شود، تنها جای خود را با همکارشان عوض کردند.

انتصابات تازه نیز از حلقه‌های آشنای همین مجموعه صورت گرفت. عبدالکریم پهلوانی به مدیرعاملی پتروشیمی پارس رسید، محمد هاشم نجفی سکان مبین انرژی خلیج فارس را در دست گرفت، سید محمد احمدزاده به فجر انرژی رفت، مازیار معدولی به عنوان مدیرعامل پتروشیمی شهید تندگویان معرفی شد، محمدجواد بدری علاوه بر حفظ سمت خود در بوعلی سینا، ریاست هیئت‌مدیره پتروشیمی تخت جمشید را نیز عهده‌دار شد و سید عبدالمجید خاکسار به عنوان مدیرعامل پتروشیمی هنگام منصوب گردید هرچند در مراسم حضور نداشت.

با نگاهی به عملکرد مالی برخی از این شرکت‌ها، پرسش اصلی این است که مبنای این جابه‌جایی‌ها چیست؟ آیا رشد و افت سود

صندلی دیگری در همان طبقه. این وضعیت، پرسش‌های جدی درباره منطق انتصابات مدیریتی در یکی از بزرگ‌ترین هلدینگ‌های پتروشیمی کشور ایجاد می‌کند.

اگر ملاک انتخاب مدیران، عملکرد مالی و بهره‌وری باشد، طبیعی است که مدیران موفق تثبیت یا ارتقا پیدا کنند و مدیران کم‌بازده جای خود را به افراد دیگر بسپارند. اما مجموعه جابه‌جایی‌های اخیر بیشتر از آنکه نشانی از رقابت عملکردی داشته باشد، به یک چرخش داخلی میان حلقه‌ای بسته شبیه است. حلقه‌ای که ظاهراً در آن، اصل بر جابه‌جایی درون‌گروهی است و نه پالایش بر اساس کارنامه.

برای سهامداران و ناظران بازار سرمایه، چنین روندی نه‌تنها گره‌ای از مشکلات عملیاتی و مالی شرکت‌ها باز نمی‌کند، بلکه ممکن است پیام اشتباهی نیز به بازار مخابره کند؛ پیامی مبنی بر

اینکه موفقیت یا شکست مالی، تأثیری در مسیر حرفه‌ای مدیران ندارد. همین موضوع می‌تواند انگیزه اصلاحات ساختاری را کاهش دهد و فرهنگ پاسخگویی را تضعیف کند. در نهایت، مراسم‌های «معارفه» و «تکریم» اخیر در هلدینگ خلیج فارس، اگرچه در ظاهر جلوه‌ای از پویایی سازمانی داشت، اما در باطن، بیشتر بازتاب‌دهنده نوعی ثبات درونی بود؛ ثباتی که حتی ارقام قرمز صورت‌های مالی نتوانست آن را بلرزاند. شاید پاسخ این معما را باید در همان

بازی قدیمی جست‌وجو کرد؛ همان رسم کودکانه‌ای که شرکت‌کنندگان در یک دایره می‌نشینند و با شنیدن صدایی، به صندلی کناری می‌روند.

برای درک بهتر ابعاد این جابه‌جایی‌ها و بررسی تناقض‌های عملکردی میان شرکت‌های تابعه، جدول زیر مهم‌ترین داده‌های مالی سه شرکت فجر انرژی، مبین انرژی و پتروشیمی بوعلی سینا را در دوره‌های اخیر نشان می‌دهد. این جدول که بر پایه گزارش‌های رسمی مالی تهیه شده، تفاوت آشکار رشد درآمد و تغییرات سود را در کنار هم قرار می‌دهد و تصویری روشن از چالش‌های مدیریتی و کارنامه واقعی هر شرکت ارائه می‌کند.

فولاد ایران در بحران، شش‌ماه پرتنش در سایه کم‌کاری دولت

تجدیدپذیر باید در اولویت قرار گیرد. بدون حل مشکل انرژی، هیچ چشم‌انداز روشنی برای فولاد وجود ندارد.

۲-اصلاح سیاست‌های قیمتی: واقعی‌سازی نرخ برق و گاز به‌همراه ایجاد ثبات در نظام ارزی می‌تواند زمینه رقابت‌پذیری شرکت‌ها را فراهم کند.

۳-تسهیل صادرات: حذف بخشنامه‌های متناقض، ایجاد مشوق‌های صادراتی و تضمین بازگشت ارز، لازم‌ه حضور پایدار در بازارهای جهانی است.

۴-تنوع‌بخشی به محصولات: حرکت به سمت تولید فولادهای خاص و با ارزش افزوده بالا، مانند فولادهای رنگ‌نزن یا فولادهای ابزار، می‌تواند ایران را از رقابت شدید در بازار محصولات پایه دور کند.

۵- تقویت صنایع پایین‌دستی: با حمایت از توسعه صنایع مصرف‌کننده فولاد در داخل کشور، می‌توان بخشی از تقاضا را تثبیت کرد و از صادرات خام جلوگیری کرده است.

شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ برای فولاد ایران، دوره‌ای پرتنش و پرهزینه بود. محدودیت‌های شدید انرژی، افزایش هزینه‌های تولید، رکود بازار داخلی و سیاست‌های متناقض دولتی، مجموعه‌ای از بحران‌ها را رقم زد که نتیجه آن کاهش تولید، افت صادرات و فشار مالی شدید بر تولیدکنندگان بود.

با این حال، صنعت فولاد ایران هنوز ظرفیت‌های بزرگی در اختیار دارد: ذخایر غنی سنگ‌آهن، زیرساخت‌های تولیدی گسترده و تجربه چند دهه‌ای در عرصه جهانی. اگر دولت بتواند با اصلاح سیاست‌ها، سرمایه‌گذاری در انرژی و ایجاد ثبات اقتصادی، بستر مناسبی فراهم کند، فولاد ایران دوباره می‌تواند جایگاه خود را در بازارهای جهانی بازیابد. راه عبور از بحران روشن است: توسعه زیرساخت‌های انرژی، اصلاح سیاست‌های اقتصادی، حمایت از صادرات و حرکت به سمت محصولات با ارزش افزوده بالا. تحقق این اقدامات می‌تواند صنعت فولاد را از وضعیت کنونی خارج کند و آن را بار دیگر به موتور محرک توسعه اقتصادی کشور بدل سازد.

داشت. اگرچه تحریم‌ها و شرایط جهانی نیز تأثیرگذار بودند، اما سهم دولت در ایجاد و تشدید بحران‌ها انکارناپذیر است.

نخستین ضعف، عدم توسعه زیرساخت‌های انرژی متناسب با نیاز صنعت بود. طی سال‌های گذشته بارها وعده داده شد که نیروگاه‌های جدید احداث می‌شود و صنایع فولادی امکان سرمایه‌گذاری در تولید برق اختصاصی خواهند داشت. اما بسیاری از این طرح‌ها یا روی کاغذ مانده یا با تأخیر شدید اجرا شده‌اند.

دومین ضعف، سیاست‌های ارزی متناقض بود. اصرار بر چندنرخ‌ی بودن ارز و محدودیت در بازگشت ارز صادراتی، انگیزه تولیدکنندگان برای حضور در بازارهای جهانی را کاهش داد. صادرکنندگان مجبور بودند ارز حاصل از فروش خود را با نرخ‌هایی پایین‌تر از بازار به دولت تحویل دهند؛ این سیاست در عمل بخش بزرگی از سود آنها را از بین برد.

سومین ضعف، بخشنامه‌های متعدد و متناقض در حوزه صادرات بود. در شش‌ماهه نخست ۱۴۰۴، چندین بار مقررات صادراتی فولاد تغییر کرد؛ از محدودیت‌های ناگهانی تا الزام به عرضه بخشی از تولید در بورس کالا. این تصمیمات، فضای فعالیت تولیدکنندگان را نامطمئن کرد و مشتریان خارجی را نسبت به ثبات ایران بدبین ساخت.

کارشناسان اقتصادی تأکید می‌کنند که در شرایط بحرانی، آنچه بیش از همه اهمیت دارد، ثبات در سیاست‌گذاری است. اما دولت نه‌تنها ثبات ایجاد نکرد، بلکه با تغییرات مکرر قوانین، خود به یکی از عوامل اصلی بحران تبدیل شد.

راهکارها و چشم‌انداز آینده
با وجود همه مشکلات، بسیاری از کارشناسان معتقدند فولاد ایران هنوز ظرفیت بازگشت به مسیر رشد را دارد. چند محور اصلی برای عبور از بحران پیشنهاد شده است:

۱- سرمایه‌گذاری جدی در انرژی: توسعه نیروگاه‌های اختصاصی صنایع فولادی، ارتقای راندمان شبکه برق و استفاده از انرژی‌های

شدید معاملات مسکن باعث شد تقاضای فولاد ساختمانی به شدت کاهش یابد. آمارهای وزارت راه و شهرسازی نشان می‌دهد معاملات مسکن در نیمه اول ۱۴۰۴ نسبت به سال ۱۳۹۶ بیش از ۸۰ درصد افت کرده است. این رکود، صنایع پایین‌دستی مانند لوله و پروفیل را نیز به شدت تحت فشار قرار داد. در نتیجه، بخش زیادی از تولید داخلی بدون مشتری ماند و انبارها پر شدند.

از سوی دیگر، نرخ بهره بانکی نیز افزایش یافت. بسیاری از واحدهای فولادی برای تأمین سرمایه در گردش به وام‌های کوتاه‌مدت متکی‌اند. افزایش نرخ سود تسهیلات تا محدوده ۲۵ تا ۳۰ درصد، هزینه‌های مالی آنها را به شدت بالا برد. برآوردهای سامانه کدال نشان می‌دهد هزینه تمام‌شده تولید فولاد در سه‌ماهه نخست ۱۴۰۴ ۱۵ تا ۲۰ درصد بالاتر از مدت مشابه سال قبل بوده است. این رشد هزینه در شرایطی رخ داد که قیمت جهانی فولاد صادراتی حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد کاهش یافته بود. ترکیب این دو عامل باعث شد حاشیه سود بسیاری از واحدها به حداقل برسد و حتی برخی با زیان عملیاتی مواجه شوند.

ناکارآمدی سیاست‌های دولتی، پاشنه آشیل فولاد ایران
بخش عمده مشکلات صنعت فولاد در نیمه اول ۱۴۰۴، ریشه در ناکارآمدی سیاست‌های دولتی

خطوط انتقال است. اگرچه ظرفیت تولید فولاد ایران طی دو دهه گذشته بیش از دو برابر شده، اما توسعه نیروگاه‌ها و شبکه انتقال برق همگام با آن پیش نرفته است. به همین دلیل هر تابستان و زمستان، اولویت‌بندی مصرف به ضرر صنایع تمام می‌شود. دولت ترجیح می‌دهد مصرف خانگی را در اولویت قرار دهد و صنایع را قربانی کند. برآوردها نشان می‌دهد تنها در نیمه اول ۱۴۰۴، حدود ۲.۵ میلیون تن فولاد به دلیل قطعی برق و گاز تولید نشد. این رقم معادل ۱۰ درصد کل ظرفیت شش‌ماهه است؛ یعنی میلیاردها تومان ارزش افزوده‌ای که می‌توانست نصیب اقتصاد کشور شود، عملاً ناپدید شد.

کاهش تولید و افت صادرات، بازارهای از دست رفته
پيامد مستقیم بحران انرژی، افت تولید و کاهش صادرات بود. آمارهای اولیه نشان می‌دهد تولید فولاد خام کشور در نیمه اول ۱۴۰۴ حدود ۱۳ میلیون تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، نزدیک به ۷ درصد کاهش داشته است. این افت در شرایطی رخ داد که تقاضای جهانی فولاد با وجود رکود نسبی اقتصاد، حدود ۳ درصد رشد نشان می‌داد.

در حوزه صادرات، شرایط حتی نگران‌کننده‌تر بود. بر اساس گزارش‌های گمرک، صادرات فولاد ایران در شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ حدود ۴.۵ میلیون تن ثبت شد؛ یعنی ۱۰ درصد کمتر از مدت مشابه سال ۱۴۰۳. این در حالی است که رقبایی مانند ترکیه و هند توانستند صادرات خود را در همین بازه به ترتیب ۵ و ۸ درصد افزایش دهند.

یکی از دلایل اصلی این کاهش، بی‌ثباتی در تأمین انرژی و ناتوانی تولیدکنندگان در تحویل به‌موقع سفارش‌های خارجی بود. بسیاری از مشتریان بین‌المللی که در سال‌های قبل به ایران اعتماد کرده بودند، این بار به دلیل نگرانی از قطعی‌های مکرر تولیدکنندگان ایرانی، ترجیح دادند قراردادهای خود را با عرضه‌کنندگان دیگر تمدید کنند.

در بازار داخلی نیز رکود ساخت‌وساز و کاهش

زینب غضنفری
شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ برای صنعت فولاد ایران یکی از دشوارترین دوره‌های دهه اخیر بود. از قطعی‌های گسترده برق و گاز تا افت تولید و کاهش صادرات، این صنعت راهبردی در محاصره بحران‌های پی‌پی قرار گرفت. بسیاری از کارشناسان معتقدند ریشه اصلی مشکلات، نه فقط در تحریم‌ها یا رکود جهانی، بلکه در کم‌کاری دولت در توسعه زیرساخت‌های انرژی و اتخاذ سیاست‌های ناپایدار اقتصادی نهفته است. این گزارش ابعاد این بحران، پیامدهای آن و راه‌های برون‌رفت را بررسی می‌کند.

بحران انرژی، خاموشی در قلب تولید
صنعت فولاد ایران سال‌هاست به‌عنوان ستون اصلی بخش معدن و صنایع پایین‌دستی شناخته می‌شود؛ صنعتی که سهمی میانگین ۱۱ تا ۱۲ درصدی در صادرات غیرنفتی کشور دارد و حدود ۳۵۰ هزار نفر به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در آن مشغولند. اما در شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۴، این صنعت بیش از هر زمان دیگری قربانی بحران انرژی شد.

طبق گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد، در تیر و مرداد ۱۴۰۴ بیش از ۸۰ درصد واحدهای فولادی کشور با سهمیه‌بندی برق مواجه شدند. در برخی استان‌های مرکزی و جنوبی، میزان برق تحویلی به کمتر از ۱۵ درصد ظرفیت واقعی رسید. این وضعیت عملاً به تعطیلی

موقت خطوط تولید منجر شد. برخی واحدهای بزرگ روزانه تنها ۴ تا ۶ ساعت امکان فعالیت داشتند و واحدهای کوچک‌تر به‌طور کامل از مدار خارج شدند.

قطع گاز نیز در زمستان ۱۴۰۳ و اوایل ۱۴۰۴ اثر مشابهی داشت. گزارش‌ها نشان می‌دهد در دی‌ماه ۱۴۰۳ حدود ۷۵ درصد واحدهای احیای

مستقیم به دلیل افت فشار گاز مجبور به کاهش ظرفیت شدند. این کمبود انرژی، علاوه بر توقف تولید، هزینه‌های سنگینی برای راه‌اندازی مجدد کوره‌ها ایجاد کرد.

کارشناسان می‌گویند این بحران نتیجه سال‌ها غفلت در توسعه زیرساخت‌های نیروگاهی و

یادداشت مدیرعامل ایمپاسکو به مناسبت هفته دولت؛

تعهد به آموزش، معدن‌کاری سبز و فناوری، راهبرد ایمپاسکو برای توسعه پایدار است

مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در پیامی به مناسبت هفته دولت با تأکید بر اراده ایمپاسکو برای دستیابی به آینده‌ای روشن، مسئولانه و سرافرازانه عنوان کرد: نقش مجوری آموزش نیروی انسانی، تعهد به معدن‌کاری سبز، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و همراهی با بخش خصوصی از جمله اقدامات و راهبردهای ایمپاسکو در مسیر دستیابی به توسعه پایدار است.

به گزارش روابط عمومی ایمپاسکو، در یادداشت توج زارع مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به مناسبت هفته دولت آمده است: «هفته دولت، تجلی ایمان به خدمت و تعهد به تعالی است؛ فرصتی برای بازخوانی آرمان‌هایی که ریشه در خاک وطن دارند و پال در افق‌های توسعه می‌گشایند. در این ایام پرافتخار، شرکت ایمپاسکو با افتخار بر عهد خود پای می‌فشار: ساختن آینده‌ای که در آن انسان، زمین و فناوری در هم‌تنیدگی‌ای مسئولانه و هوشمندانه، مسیر شکوفایی را هموار می‌سازند.

در قلب این حرکت، آموزش نیروی انسانی و جانشین‌پروری، ستون اول اقتدار سازمانی ماست. ما در ایمپاسکو، به پرورش نسلی باور داریم که نه‌تنها وارث تجربه‌اند، بلکه خلاقیت، مسئولیت‌پذیری و جسارت را در جان خود دارند. هر کارشناس، هر مهندس، هر مدیر، حلقه‌ای از زنجیره‌ی دانشی است که باید پایدار بماند و گسترش یابد.

ستون دوم، معدن‌کاری سبز و حرکت به‌سوی توسعه پایدار است. ما به زمین وفاداریم؛ به زیست‌بومی که باید پس از استخراج، دوباره جان بگیرد. ایمپاسکو با اجرای طرح‌های احیای محیطی، کاهش آلاینده‌ها و بهره‌گیری از فناوری‌های پاک، گام‌هایی موثر در مسیر معدن‌کاری مسئولانه برداشته و خواهد برداشت.

ستون سوم، فناوری و بهره‌وری است؛ نیرویی که مرزهای سنتی را درنوردیده و صنعت معدن را به عرصه هوشمندانه‌ای وارد کرده است. استفاده از تکنولوژی‌های روز جهانی در فرآیندهای استخراج، نه‌تنها بهره‌وری را افزایش داده، بلکه ایمنی، دقت و شفافیت را به سطحی بی‌سابقه رسانده است.

و اکنون، با افتخار اعلام می‌کنیم که سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، به‌عنوان بازوی توانمند توسعه، در کنار ما ایستاده است. واگذاری پروانه‌های اکتشاف به بخش خصوصی، نه‌تنها موجب تسریع در شناسایی ذخایر معدنی شده، بلکه با تزریق سرمایه، دانش و انگیزه، روحی تازه در کالبد صنعت دمیده است. این مشارکت، بستری برای رقابت سالم، نوآوری و اشتغال‌زایی فراهم کرده و مسیر توسعه متوازن و پایدار را هموارتر ساخته است.

در این فرصت ضمن تبریک هفته دولت، با الهام از روح دولت‌مداری و خدمت‌گزاری، پیمان می‌بندیم که با اتکا به نیروی انسانی توانمند، تعهد به محیط زیست، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و همراهی بخش خصوصی، ایمپاسکو را به نماد اقتدار صنعتی ایران بدل کنیم.

به امید فردایی روشن‌تر، سبزتر و سرافرازتر برای ایران عزیزمان»

توج زارع

مدیرعامل شرکت ایمپاسکو

فاطمه سیدی

پشت درهای بسته پتروشیمی، سودهای کلان تقسیم می‌شود و صنایع پایین‌دستی زیر بار گرانی مواد اولیه خم می‌شوند؛ جایی که فرمول‌های قیمت‌گذاری مبهم، فضای رقابت ناسالم و غیبت بخش خصوصی در تصمیم‌سازی، آینده اشتغال و ارزش افزوده کشور را تهدید می‌کند. سیاست‌های مبهم در قیمت‌گذاری و بی‌ثباتی در تأمین مواد اولیه سال‌هاست صنایع تکمیلی را در موقعیت ضعف قرار داده است. سعید ترکمانی، رئیس انجمن صنایع پلیمر، در گفت‌وگویی انتقادی، تصویر روشنی از چالش‌های پیش‌روی این صنعت ارائه می‌کند، چالش‌هایی که به باور او، نه‌تنها توان رقابتی ایران را در بازارهای جهانی تضعیف کرده، بلکه آینده اشتغال و ارزش افزوده کشور را نیز تهدید می‌کند.

به اعتقاد ترکمانی، مشکل اصلی اینجاست که تصمیم‌های کلان صنعت پتروشیمی بدون حضور بدنه واقعی تولید گرفته می‌شود. او یادآور می‌شود که تاکنون هیچ‌یک از اعضای هیأت‌مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی از بخش خصوصی نبوده‌اند و همین غیبت، شکافی جدی میان سیاست‌گذار و فعالان بازار ایجاد کرده است. نتیجه چنین ساختاری، تصمیم‌هایی است که بیشتر منافع مجتمع‌های بزرگ را تأمین می‌کند و بار اصلی فشار را بر دوش صنایع پایین‌دستی می‌گذارد، صنایعی که سهم اصلی اشتغال و ارزش افزوده را به دوش می‌کشند.

بورس کالا ریشه اصلی مشکلات

ترکمانی با تشریح سازوکار عرضه محصولات در بورس کالا، ریشه بسیاری از مشکلات را

در همین بخش می‌داند: فرض کنید یک مجتمع پتروشیمی هزار تن محصول عرضه می‌کند. طبق فرمول، قیمت پایه باید پنج درصد کمتر از فوب جهانی باشد. اما در عمل این محاسبه پشت درهای

بسته انجام می‌شود و بعضاً قیمت پایه حتی پنج درصد بالاتر از فوب جهانی اعلام می‌شود. از همین نقطه، رقابت‌های ناسالم آغاز می‌شود. او توضیح می‌دهد: در بسیاری از موارد، رقابت میان خریداران تا ۲۰ یا ۲۵ درصد افزایش می‌یابد و در برخی کالاها این عدد به ۵۰ یا حتی ۷۰ درصد هم می‌رسد.

به گفته او، وقتی افزایش تنها ۲۰ درصد باشد، آن را موفقیت تلقی می‌کنند، در حالی که معنای واقعی این وضعیت، خرید مواد اولیه با ۲۵ تا ۳۰ درصد قیمت بالاتر از رقبای منطقه‌ای است. ترکمانی با اشاره به نمونه‌های مشخص ادامه می‌دهد: سابیک عربستان همان محصول را ۳۰ درصد ارزان‌تر عرضه می‌کند. شرکت‌های عمانی یا کویتی نیز شرایط مشابهی دارند. بنابراین صنایع تکمیلی در ایران ناچارند مواد اولیه را بسیار گران‌تر تأمین کنند و طبیعی است که چنین سیاست‌گذاری‌ای توان رقابت ما در بازار جهانی را از بین می‌برد.

رئیس انجمن صنایع پلیمر در ادامه به پیامدهای این وضعیت برای تولیدکنندگان داخلی اشاره می‌کند و می‌گوید: وقتی مواد اولیه گران‌تر از رقبای خارجی خریداری می‌شود، بازار صادراتی به‌طور کامل از دست می‌رود و در بازار داخلی هم تولیدکنندگان کوچک و متوسط توان رقابت با محصولات وارداتی یا حتی قاچاق را ندارند. در حقیقت، این چرخه به سود مجتمع‌های بزرگ تمام می‌شود و صنایع پایین‌دستی را در موضع ضعف دائمی قرار می‌دهد.

۲۰۰۰ میلیارد تومان رانت برای یک شرکت

به گفته ترکمانی، سودهای کلانی که از دل این رقابت‌ها بیرون می‌آید، خود مانع اصلاح ساختار است بطور مثال فقط در سال گذشته حدود هجده هزار میلیارد تومان رانت در بورس کالا شکل گرفت و در برخی موارد تنها یک مجتمع بیش از دو هزار میلیارد تومان سود برد. وقتی چنین منافع در کار باشد، بعید است مدیری در شرکت ملی صنایع پتروشیمی یا حتی نهادهای

نظارتی به فکر اصلاح بیفتد. این ساختار نه چابک است و نه هوشمند، بلکه گرفتار روزمرگی است. همچنین معمولاً سه ماه طول می‌کشد تا آثار یک بحران به دستگاه‌های نظارتی برسد و تازه پس از فشار بیرونی، مدیری مجبور به مداخله شود. او در بخش دیگری از سخنانش به تجربه کمیته تنظیم بازار اشاره می‌کند و می‌گوید: این کمیته ۱۵ سال فعال بود، اما با تصمیم یک مدیر متوقف شد، در نهایت موضوع به رسانه ملی کشیده شد و پس از پیگیری‌ها دوباره موافقت شد جلسات برگزار شود. این نمونه روشنی است از اینکه گاهی مدیران به‌جای حل مسئله، خود عامل عقب‌گرد می‌شوند. ترکمانی با اشاره به ضرورت اصلاح نظام قیمت‌گذاری تأکید می‌کند: این کار نیازمند جسارت و شفافیت است. بهترین راه، اجرای قانون شفافیت و انتشار آزاد اطلاعات است. چرا باید یک کارمند با حقوق ۳۰ میلیون تومان اختیار تعیین قیمت داشته باشد، در حالی که شرکت‌های تولیدی با همان تصمیم صدها میلیارد تومان سود یا زیان می‌بینند؟ در مقابل، سرمایه‌گذارانی که در شرایط سخت کشور ایستاده‌اند و آینده صنعت را تضمین می‌کنند، از تصمیم‌گیری کنار گذاشته شده‌اند. انتشار آزاد اطلاعات می‌تواند رانت را کاهش دهد و امکان مشارکت ۲۶۰۰ واحد صنعتی را در فرآیند تصمیم‌سازی فراهم کند.

فرمول عجیب

وی با انتقاد نسبت به فرمول فعلی قیمت‌گذاری ادامه می‌دهد: مبنای موجود، ۹۵ درصد قیمت صادراتی است، اما برخی مجتمع‌ها چند محموله محدود را در بازارهای گران‌قیمت می‌فروشند و همان نرخ را مبنای قیمت قرار می‌دهند. این روش کاملاً ناعادلانه است، به‌ویژه برای محصولاتی مانند PET یا پلی‌پروپیلن که اساساً اجازه صادرات ندارند. در چنین شرایطی چگونه می‌توان انتظار قیمت منصفانه داشت؟

ترکمانی در بخش دیگری از سخنانش به ظرفیت‌های نوآوری در صنایع پایین‌دستی اشاره می‌کند و معتقد است؛ با وجود محدودیت‌ها و تحریم‌ها، صنعت پلیمر ایران در حوزه نوآوری عقب‌ماندگی جدی نسبت به دنیا ندارد.

به گفته او، یکی از دلایل اصلی این موفقیت

آن است که صنایع تکمیلی عمدتاً توسط بخش خصوصی شکل گرفته‌اند و هر بنگاه تلاش کرده مشکلاتش را با راهکارهای اقتصادی حل کند. او یادآور می‌شود که امروز بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان پروژه‌های مشترکی با دانشگاه‌ها دارند و سیاست جدید وزارت علوم مبنی بر تأمین مالی از مسیر صنعت، همکاری‌ها را عمیق‌تر و کارآمدتر کرده است: همان‌طور که رئیس‌جمهور به دانشگاه‌ها تأکید کرده، هر چیزی از دولت بخواهید جز پول؛ منابع مالی باید از صنعت تأمین شود. این نگاه موجب شده پروژه‌های متعددی میان دانشگاه‌ها و صنایع پلیمری تعریف شود و دو طرف به درک مشترکی برسند.

چرا مسیر توسعه مسدود است؟

او می‌افزاید: با وجود این، او بزرگ‌ترین مانع توسعه صنایع تکمیلی را «بی‌ثباتی در تأمین مواد اولیه» می‌داند و توضیح می‌دهد: کافی است تولید یک پتروشیمی متوقف شود تا بازار دچار التهاب شود. این نااطمینانی به‌قدری جدی است که هیچ تولیدکننده‌ای جرات بستن قراردادهای بلندمدت ندارد. حتی برخی پیمانکاران به‌ناچار دوباره به سمت متریرال غیربازگشت‌پذیر رفته‌اند. در حالی که از نظر دانش فنی چیزی کم نداریم، اما این بی‌ثباتی مسیر توسعه را مسدود کرده است.

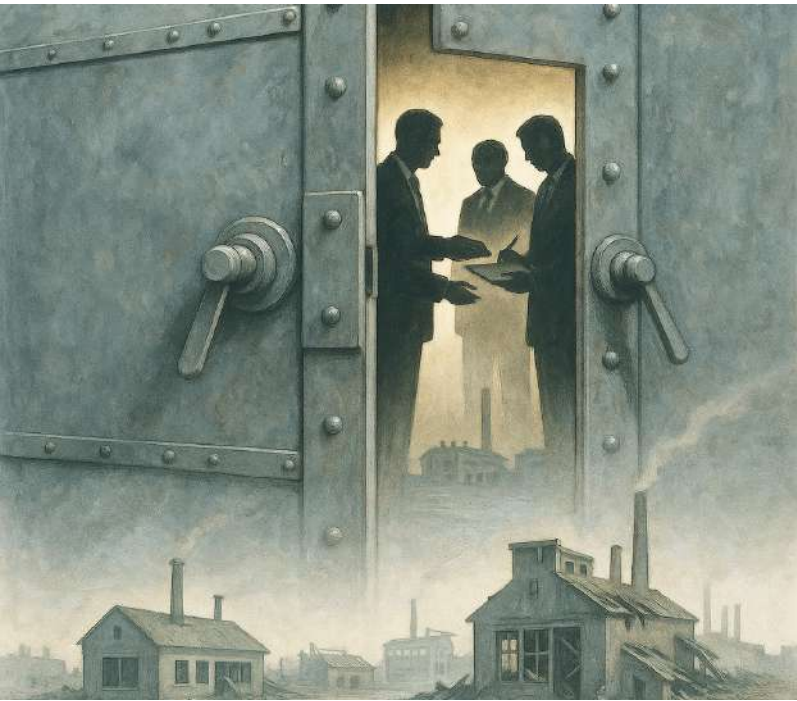
ترکمانی آینده این صنعت را وابسته به تغییر رویکردها ارزیابی می‌کند و تأکید دارد که جهان با سرعت به سمت پلیمرهای زیست‌پایه و محصولات دوستدار محیط‌زیست حرکت می‌کند و ایران ناگزیر است در پنج سال آینده به این مسیر بپیوندد.

چرا قدرت و اعتبار نمایشگاه ایران پلاست کم شد؟

همچنین ترکمانی در ادامه در ارزیابی خود از برگزاری نمایشگاه ایران‌پلاست طی سال‌های گذشته گفت: این نمایشگاه در دوره‌های نخست، بی‌رقیب‌ترین رویداد منطقه‌ای در حوزه پلیمر بود. بسیاری از شرکت‌های نامدار امروز خاورمیانه در آن زمان با افتخار در ایران‌پلاست حضور داشتند. با وجود نپوا بودن، این رویداد خیلی زود به محلی جدی برای معرفی توانمندی‌های صنعت پلیمر ایران بدل شد و نگاه منطقه را به ظرفیت‌های کشور جلب

تقسیم رانت پشت درهای بسته

سعید ترکمانی، رئیس انجمن صنایع پلیمر، در گفت‌وگویی بی‌پرده با عصر اقتصاد از فرمول‌های پشت پرده علیه صنایع پایین‌دستی می‌گوید

جاری است و هم کارایی را پایین می‌آورد و هم مانع از مشارکت مؤثر تشکل‌ها می‌شود.

رئیس انجمن صنایع پلیمر، با بیان این که تشکل‌های خصوصی طی سال‌های اخیر توانسته‌اند بخشی از جایگاه خود را در سیاست‌گذاری این نمایشگاه تثبیت کنند، اما هنوز تا نقطه مطلوب فاصله زیادی وجود دارد می‌گوید: انتظار ما این است که ایران‌پلاست به جایگاهی برسد که فعالان بخش خصوصی و صنایع پایین‌دستی برگزارکننده اصلی آن باشند.

او با اشاره به تجربه‌های جهانی تأکید کرد: نمایشگاهی در کلاس بین‌المللی نیازمند ساختاری شفاف، مشارکت گسترده ذی‌نفعان و فاصله گرفتن از مدیریت دولتی است. ما بارها تأکید کرده‌ایم شعار "واگذاری کار مردم به مردم" باید در عمل هم محقق شود.

همان‌طور که ناترازی‌ها و کاستی‌های اقتصاد بر بخش تولید سایه انداخته، کیفیت و اثرگذاری نمایشگاه‌ها نیز تحت تأثیر قرار گرفته و از قدرت و اعتبار گذشته فاصله گرفته‌ایم.

وی با تأکید بر ضرورت تطبیق با استانداردهای جهانی افزود: برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی باید بر محوریت ذی‌نفعان واقعی و با مشارکت بخش خصوصی شکل بگیرد. در بسیاری از کشورها از جمله ترکیه، چین و امارات، مدیریت و سیاست‌گذاری نمایشگاه‌ها به انجمن‌های تخصصی و نهادهای صنفی واگذار شده و دولت تنها نقش حمایتی و نظارتی دارد. اما ایران‌پلاست همچنان از معدود نمایشگاه‌هایی است که بخشی از آن زیر سایه دولت برگزار می‌شود، موضوعی که برخلاف قوانین

بی‌ثباتی در تأمین مواد اولیه و غیبت بخش خصوصی در سیاست‌گذاری، توان رقابت جهانی صنعت پلیمر ایران را فرسوده کرده است

بین‌المللی نیازمند ساختاری شفاف، مشارکت گسترده ذی‌نفعان و فاصله گرفتن از مدیریت دولتی است. ما بارها تأکید کرده‌ایم شعار "واگذاری کار مردم به مردم" باید در عمل هم محقق شود.

وقتی مولکول‌های سبز، هوشمند و جهانی می‌شوند

دیجیتال‌سازی به قلب تپنده نسل جدید پتروشیمی‌ها تبدیل شده است. از هوش مصنوعی برای پیش‌بینی عملکرد تجهیزات گرفته تا اینترنت اشیا برای پایش لحظه‌ای فرآیندها، همگی در جهت افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها به کار گرفته می‌شوند. نمونه‌های موفق جهانی نشان داده‌اند که استفاده از دیجیتال توئین (نمونه دیجیتال کارخانه) می‌تواند ۱۵ درصد هزینه‌های نگهداری و تعمیرات را کاهش دهد. در ایران نیز حرکت به سمت اتوماسیون، مانیتورینگ هوشمند و تحلیل داده‌های بزرگ در حال گسترش است. این روند باعث می‌شود مجتمع‌های پتروشیمی نه‌تنها کارآمدتر باشند، بلکه توانایی پیش‌بینی بحران‌ها، مدیریت مصرف انرژی و افزایش ایمنی را نیز به دست آورند.

صنعت پتروشیمی ایران به دلیل برخورداری از منابع عظیم گاز طبیعی، مزیت نسبی چشمگیری دارد. اما در جهان امروز تنها داشتن خوراک ارزان کافی نیست. نسل جدید پتروشیمی‌ها باید بتوانند در بازارهای جهانی حضوری پایدار داشته باشند. این به معنای تولید محصولات متنوع‌تر، باکیفیت‌تر و مبتنی بر نیاز مشتریان جهانی است. حرکت از خام‌فروشی به سمت زنجیره ارزش افزوده، رمز حضور موفق در این میدان است. به همین دلیل توسعه صنایع پایین‌دستی و ایجاد مجتمع‌های تخصصی تولید پلیمرهای مهندسی، الاستومرها و مواد پیشرفته اهمیت دو چندان پیدا کرده است.

برای ایران، که دارنده ذخایر گاز طبیعی جهان است، نسل جدید پتروشیمی فرصتی بی‌بدیل به شمار می‌آید. تکمیل زنجیره ارزش، کاهش شدت انرژی، استفاده از فناوری‌های نو و ورود به بازارهای آسیایی و آفریقایی می‌تواند مزیت‌های موجود را چند برابر کند.

برنامه‌های توسعه‌ای اخیر در مناطق ویژه اقتصادی و پایانه‌های صادراتی نیز نشان

می‌دهد که نگاه کلان کشور به سمت «پتروشیمی نو» در حال تغییر است. توجه به پروژه‌های دانش‌بنیان، همکاری با دانشگاه‌ها و حمایت از استارت‌آپ‌های فناوری نیز می‌تواند به این روند شتاب دهد.

شاید مهم‌ترین ویژگی نسل جدید پتروشیمی‌ها، پیوند خوردن با مفهوم توسعه پایدار باشد. این نسل نه‌تنها به فکر سودآوری کوتاه‌مدت است، بلکه مسئولیت اجتماعی، کاهش ردپای کربنی و تعامل مثبت با جامعه محلی را در دستور کار قرار داده است.

بسیاری از مجتمع‌ها امروز با پروژه‌های مسئولیت اجتماعی همچون احداث مراکز درمانی، حمایت از آموزش و بازسازی محیط‌های طبیعی در مناطق پیرامونی همراه شده‌اند. چنین اقداماتی، صنعت را از یک تولیدکننده صرف به بازیگری اجتماعی و زیست‌محیطی ارتقا می‌دهد.

نسل جدید پتروشیمی‌ها، ترکیبی است از فناوری، نوآوری و مسئولیت‌پذیری. این نسل می‌تواند با اتکا به منابع بومی، نیروی انسانی متخصص و ظرفیت‌های بازار جهانی، نه‌تنها اقتصاد ایران بلکه آینده انرژی و مواد در منطقه را متحول کند. در این مسیر، «سبزتر شدن»، «هوشمندتر شدن» و «جهانی‌تر شدن» نه شعار بلکه ضرورتی حیاتی است. آنچه اهمیت دارد، آغاز حرکت از امروز است؛ چراکه آینده صنعت پتروشیمی دیگر در انتظار کسی نمی‌ماند.

صنعت پتروشیمی ایران در آستانه یک دگردیسی بزرگ قرار دارد. دگردیسی‌ای که آن را از صنعتی صرفاً تولیدمحور، به صنعتی نوآور، پایدار و جهانی بدل می‌کند. این گذار اگرچه چالش‌های خاص خود را دارد، اما فرصت‌های بی‌نظیری نیز پیش روی کشور می‌گذارد. نسلی که در حال شکل‌گیری است، می‌تواند ایران را در جایگاهی قرار دهد که هم در اقتصاد جهانی اثرگذار باشد و هم در مسیر توسعه پایدار بدرخشد.

دیجیتال‌سازی در قلب صنعت پتروشیمی، بهره‌وری را بالا برده و هزینه‌ها را کم می‌کند. از هوش مصنوعی تا اینترنت اشیا، ابزار آینده برای پیش‌بینی، ایمنی و مدیریت انرژی فراهم است

سکینه مهرایی

پتروشیمی جهان در آستانه انقلابی سبز، دیجیتال و جهانی است؛ نسلی نو که مرزهای صنعت را فراتر از تولید مواد اولیه می‌برد. ایران نیز با منابع و دانش، آماده‌ست در قلب این دگرگونی بایستد و آینده اقتصاد و انرژی را بازآفرینی کند.

به گزارش «عصر اقتصاد»، پتروشیمی دیگر فقط صنعتی برای تولید مواد اولیه پلاستیک و پلیمر نیست؛ امروز به قلب تپنده توسعه پایدار، فناوری‌های دیجیتال و رقابت جهانی تبدیل شده است. «نسل جدید پتروشیمی‌ها» با رویکردی سبزتر، هوشمندتر و جهانی‌تر در حال شکل‌گیری است؛ نسلی که نه‌تنها اقتصاد کشورها را متحول می‌کند، بلکه به دغدغه‌های زیست‌محیطی، بهره‌وری انرژی و نوآوری نیز پاسخ می‌دهد.

صنعت پتروشیمی در ایران و جهان دهه‌ها بر محور تولید انبوه و صادرات مواد خام استوار بود. اما امروز، فشارهای جهانی برای کاهش انتشار کربن، محدودیت منابع و رقابت بین‌المللی، صنعت را به تغییر و تحول واداشته است. نسل جدید پتروشیمی‌ها پاسخی است به این تغییر پارادایم. در این نسل، مفاهیمی چون اقتصاد چرخشی، دیجیتال‌سازی و انرژی‌های تجدیدپذیر به بخشی جدانشدنی از معادلات تبدیل شده‌اند.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های نسل جدید پتروشیمی‌ها «سبز بودن» است. جهان دیگر صنعتی را که تنها به تولید فکر کند و محیط زیست را نادیده بگیرد، نمی‌پذیرد. از این رو مجتمع‌های پتروشیمی به سمت فناوری‌های کاهش آلندگی، استفاده از کاتالیست‌های نوین، بازیافت ضایعات و به‌کارگیری انرژی‌های پاک حرکت کرده‌اند.

به‌عنوان مثال، استفاده از خوراک‌های جایگزین مانند اتان و پروپان به جای نفتا، ضمن افزایش بهره‌وری، میزان انتشار دی‌اکسیدکربن را کاهش می‌دهد. همچنین طرح‌های بازیافت گرمایی، تصفیه پساب و بازچرخانی آب، به‌ویژه در مناطق کم‌آب، جایگاه ویژه‌ای یافته‌اند. این اقدامات نه‌تنها بهره زیست‌محیطی صنعت را بهبود می‌دهند، بلکه نوعی سرمایه‌گذاری بلندمدت برای جلب اعتماد جامعه و بازارهای جهانی محسوب می‌شوند.

K P D C

شرکت توسعه پلیمر کنگان که ۱۰۰٪ متعلق به شرکت پتروشیمی جم می باشد در تاریخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۵ تحت شماره ۵۳۲۸۱۶ به منظور اجرا و بهره برداری طرح PDH/PP/ACN برای تولید پروپیلن و پلی پروپیلن ثبت و تأسیس گردید .

سایت پروژه حدودا به مساحت ۶۵ هکتار در جنوب شرق فازهای ۲۴-۲۲ مجتمع گازی پارس جنوبی با در نظر گرفتن مزایای دسترسی به منبع خوراک پروپان در منطقه پارس جنوبی قرار دارد، قابل ذکر است که با در نظر گرفتن بازار جهانی تمرکز بر تولید پروپیلن به روش هیدروژن زدانی از روش تولید در واحدهای الفین پیشی گرفته است.(بدلیل قیمت خوراک کمتر و فرآیند ساده تر)

فازبندی پروژه‌های

PDH / PP / ACN

فاز یکم : زیر ساخت شامل بهسازی و استحصال زمین از دریا

فاز دوم : احداث واحد های بوتیلیتی آقسایت، آقپلات، واحد تولید پروپیلن از پروپان (PDH) به ظرفیت ۶۰۰ هزار تن در سال

فاز سوم : احداث واحد تولید Polypropylene به ظرفیت ۳۰۰ هزار تن در سال

فاز چهارم : واحدهای Acrylonitrile به ظرفیت ۱۳۰ هزار

آدرس مجتمع:عسلویه . منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس۰ ۲ . ضلع جنوبی فاز ۲۲ و ۲۴ آدرس دفتر تهران: بلوار نلسون ماندلا . خیابان دستگردی غربی . پلاک ۳۸۰ کدپستی: ۱۹۶۸۷۱۴۵۹۹ . تلفن: ۰۷۷۰۹۱۰۹۰۰۱۴ . www.k-pdc.com info@k-pdc.com

۷ گره کور بخش خصوصی پتروشیمی

سید حامد حسینی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران، در تشریح وضعیت بخش خصوصی، ۷ مانع اصلی تولید و صادرات را برشمرد؛ از کمبود خوراک و بحران برق و گاز گرفته تا استرداد دیرهنگام مالیات، نوسانات ارزی، هزینه‌های سنگین بندری، مشکلات گمرکی و عوارض صادراتی، که به‌گفته او صادرات کشور را در تنگنا قرار داده‌اند. او اما در گفتگوی اختصاصی با عصر اقتصاد، تأمین پایدار خوراک و انرژی ارزان را اولویت فوری واحدهای تولیدی و صادراتی دانسته است.

به گزارش عصر اقتصاد، سید حامد حسینی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران، در تشریح مأموریت و اولویت‌های این اتحادیه گفت: نخستین وظیفه اتحادیه، حمایت از تولید و صادرات و حل مشکلات اعضاست؛ مشکلاتی که شامل موضوعات داخلی و خارجی می‌شود و از تأمین خوراک تا موانع صادرات را در بر می‌گیرد.

کمبود خوراک؛ گام نخست پیگیری اتحادیه

به گفته حسینی، اولین دغدغه واحدهای تولیدی، دسترسی به خوراک پایدار و ارزان است. در حال حاضر، بیشتر کمیسیون‌های زیرمجموعه اتحادیه از جمله قیر، هیدروکربن، پارافین، روغن و روانکار و پتروشیمی، با مشکل کمبود خوراک روبه‌رو هستند. این کمبود، چرخه تولید را مختل کرده و به صادرات نیز ضربه می‌زند.

رئیس اتحادیه، تأمین برق و گاز پایدار را یک موضوع کلان ملی دانست: قطعی‌های برق و دسترسی محدود به گاز حتی در بنادر جنوبی، چالش بزرگی برای ادامه فعالیت واحدهاست. نبود انرژی پایدار، زیان مستقیم به تولید و اشتغال وارد می‌کند.

مشکلات مالیاتی و نقدینگی حبس‌شده

حسینی از طولانی بودن روند استرداد مالیات بر ارزش افزوده انتقاد کرد و گفت: اکنون حدود یک سال طول می‌کشد تا این وجوه به شرکت‌ها بازگردد. این یعنی نقدینگی واحدها در اداره مالیات حبس می‌شود و عملاً یک وام بدون بهره از بخش خصوصی به دولت داده می‌شود. برآورد ما این است که اعضای اتحادیه بین ۱۵ تا ۲۰ هزار میلیارد تومان طلبکارند.

عوارض مزاد؛ مانع ارزآوری کشور

او همچنین به اعمال عوارض صادراتی بر کالاهای مزاد بر نیاز داخلی اشاره کرد: این سیاست نه تنها حمایتگر نیست، بلکه روند صادرات را کند می‌کند و حتی نفوذ اقتصادی و سیاسی ایران را در بازارهای جهانی کاهش می‌دهد. صادرات صرفاً تبادل ارز نیست، بلکه ابزار نفوذ نیز هست. حسینی ثبات نرخ ارز و تکنرخی شدن آن را شرط اساسی رونق صادرات دانست: قیمت‌گذاری غیرواقعی باعث می‌شود صادرکننده احساس کند ارز حاصل از کارش به نفع واردکننده یا پارانهِ عرضه می‌شود. حتی برخی کشورها ارز صادراتی را بالاتر از نرخ آزاد می‌خرند تا صادرات را تشویق کنند.

چالش‌های بنادر، حمل‌ونقل و تعرفه‌ها

رئیس اتحادیه از دریافت هزینه‌های بندری با نرخ‌های ارزی بالاتر از نرخ بازگشت ارز انتقاد کرد و گفت: این موضوع، در شرایط تحریمی، به خواست تحریم‌کنندگان نزدیک‌تر است تا به حمایت از صادرات. او همچنین توقف اخذ ۱۰ درصد عوارض از ناوگان غیرایرانی را نتیجه پیگیری‌های مشترک دانست. به گفته حسینی، مشکلات گمرکی نیز همچنان وجود دارد و نیازمند تفکیک دقیق تعرفه‌ها، تفسیر صحیح شرح کالاها و هماهنگی با سازمان‌های مرتبط است. او افزود: برخی قوانین مانند قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، محدودیت‌های غیرضروری بر صادرات اعمال کرده و باید اصلاح شود.

مدیر عامل پتروشیمی بوعلی از کمبود خوراک، تحریم و بی‌ثباتی قوانین می‌گوید

بازی با خوراک!

حرفه‌ای‌سازی مدیریت است.

وی صنعت پتروشیمی را عرصه‌ای کاملاً تخصص‌محور می‌داند و هشدار می‌دهد که انتصابات سیاسی و فشارهای بیرونی مسیر توسعه را منحرف می‌کند. به همین دلیل پیشنهاد می‌دهد نهادی تخصصی و مستقل وظیفه تأیید صلاحیت حرفه‌ای مدیران‌عامل را بر عهده گیرد؛ نهادی که تضمین کند مدیریت شرکت‌های بزرگ، که بخش قابل‌توجهی از تولید ناخالص کشور را در اختیار دارند، تنها به دست افراد تراز اول و متخصص سپرده شود.

بدری در ادامه مهم‌ترین مسیر نرفته صنعت را حرکت از بهره‌برداری بیشتر به سمت بهره‌وری بیشتر دانست و گفت: مصرف روزانه گاز کشور از حدود ۴۰۰ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۴ به ۸۵۰ میلیون مترمکعب رسیده، اما همچنان در تابستان برق و در زمستان گاز کم داریم. حتی اگر به ۱.۳ میلیارد مترمکعب هم برسیم، بدون بهره‌وری بازمه با کمبود مواجه می‌شویم.

خام‌فروشی یا واقعیت بی‌زینس؟

مدیر عامل پتروشیمی بوعلی، در واکنش به انتقادهای درباره خام‌فروشی گفت: هرچه به سمت پایین‌دست حرکت کنیم، سطح فناوری پیچیده‌تر و وابستگی به لایسنس‌ها بیشتر می‌شود. در شرایط تحریمی دسترسی به فناوری‌های کلیدی دشوار است. بنابراین صرفاً تکرار شعار خام‌فروشی ممنوع، بدون توجه به محدودیت‌ها، راه‌حل واقعی نیست.

او تأکید کرد: به طور مثال ، باید مشخص شود در کجا تولید متانول و صادرات آن به‌صرفه است و در کجا باید به سمت تکمیل زنجیره رفت. این تصمیم‌ها نیازمند یک سند ملی مبتنی بر بررسی دقیق بازار و فناوری است. فشار بر سرمایه‌گذاران فعلی، آن‌ها را از ورود به پروژه‌های پایین‌دستی منصرف می‌کند.

ایران‌پلاست؛ فرصتی برای گفت‌وگو و سرمایه‌گذاری

وی در ادامه به نقش نمایشگاه ایران‌پلاست اشاره کرد و گفت: این نمایشگاه تنها یک رویداد نمایشی نیست، بلکه فرصتی برای گرهمایی تولیدکنندگان و سیاست‌گذاران است. حضور شرکت ملی صنایع پتروشیمی در این رویداد یک غنیمت است و می‌تواند بسیاری از گره‌ها را باز کند. مدیر عامل پتروشیمی بوعلی با تأکید بر اینکه نمایشگاه ایران‌پلاست این ظرفیت را دارد تا به سکوی معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری تبدیل شود گفت: اگر هر شرکت بتواند ظرفیت‌ها و طرح‌های توسعه‌ای خود را در معرض دید سرمایه‌گذاران قرار دهد، این رویداد می‌تواند موتور محرک توسعه زنجیره ارزش پتروشیمی باشد.

بدری تصریح کرد: گاهی برای صادرات چند ده میلیون دلاری، به دلیل یک پرونده رفع تعهد پنج میلیون دلاری، شرکت‌ها دچار مشکل می‌شوند. انجمن صنفی کارفرمایان این موضوع را پیگیری کرده، اما همچنان بی‌نتیجه مانده است.

اثر تحریم‌ها و هزینه‌های پنهان

بدری در خصوص اثر گذاری تحریم ها می گوید: سال‌هاست با تحریم‌ها کنار آمده‌ایم، اما این موضوع هزینه‌های ما را بالا می‌برد. نزدیک به ۱۰ درصد هزینه تحریم بر تولید و صادرات تحمیل می‌شود. هرچند مسیر صادرات را پیدا کرده‌ایم، اما این هزینه اجتناب‌ناپذیر باقی است. مدیر عامل سابق پتروشیمی تخت جمشید با تأکید بر تعامل و هماهنگی میان بخش‌های مختلف صنعت، بویژه در زمان‌های ویژه و احساس تأکید کرد: عواملی مانند بحران‌های اقتصادی جهانی و همچنین پیامدهای جنگ ۱۲ روزه باعث شد لاستیک‌سازان داخلی مانند بارز، ایران‌تایر و یزدتایر دچار بحران شوند، در این شرایط در تخت جمشید ناچار شدیم به آن‌ها مهلت اعتباری سهم‌ماه بدهیم، اما خوراک خود را نقدی خریداری کنیم. این زنجیره باید یکپارچه باشد، نه اینکه تنها یک بخش مجبور به اعطای اعتبار شود و خود در خرید خوراک نقدی عمل کند.

مدیر عامل فعلی پتروشیمی بوعلی، با نگاهی واقع‌گرایانه گفت: تحریم‌ها در عمل برداشته نمی‌شوند؛ اثرشان گران‌کردن کار است نه متوقف‌کردن آن. پتروشیمی‌ها ریسک تحریم را پذیرفته‌اند، اما انتظار دارند قواعد داخلی به‌گونه‌ای تنظیم شود که بخشی از این هزینه جبران شود.

وی با انتقاد نسبت به قواعد متغیر داخلی خاطر نشان کرد: وقتی دولت با کمبود منابع مواجه می‌شود، به‌جای پیش‌بینی‌پذیر کردن افق سرمایه‌گذاری، به سراغ ابزارهایی مانند افزایش مالیات، وضع عوارض صادراتی یا برداشت از جیب تولیدکننده می‌رود و همین مسئله ترمز سرمایه‌گذاری جدید را می‌کشد. به گفته بدری، سرمایه‌گذار باید بداند طی ۲۰ سال آینده با چه فرمول خوراک، چه نظام مالیاتی و چه چارچوبی مواجه است؛ وگرنه با پول شخصی وارد سرمایه‌گذاری نمی‌شود.

بدری برای عبور از بحران‌های موجود، نسخه سیاستی خود را بر دو محور کلیدی استوار می‌داند؛ نخست، تسهیل مقررات و تثبیت قوانین بلندمدت. او معتقد است ؛ اتصال بودجه و تبصره‌های مقطعی به قیمت خوراک، تولید را به گروگان می‌گیرد و مانع پیش‌بینی‌پذیری سرمایه‌گذاری می‌شود. از نگاه وی ، صنعت پتروشیمی باید بر پایه قواعد شفاف، پایدار و بلندمدت اداره شود تا سرمایه‌گذار بتواند با اطمینان نسبت به آینده تصمیم‌گیری کند. به اعتقاد مدیر عامل پتروشیمی بوعلی محور دوم ،

فارطمه سیدی

مدیرعامل سابق پتروشیمی تخت جمشید و مدیرعامل فعلی پتروشیمی بوعلی می‌گوید: صنعت پتروشیمی با چالش‌های جدی در تأمین خوراک، ناترازی انرژی و قیمت‌گذاری دستوری مواجه است. او معتقد است تحریم‌ها هرچند مانع تولید نشده‌اند، اما هزینه‌ها را تا ۱۰ درصد افزایش داده و در کنار بی‌ثباتی قواعد داخلی، ترمز سرمایه‌گذاری را کشیده‌اند.

چالش تأمین خوراک و ناترازی انرژی

این کارشناس حوزه پتروشیمی با اشاره به مشکلات جدی در حوزه تأمین خوراک توضیح می‌دهد: در حالی که کشور برای تأمین نیاز داخل به ۷۰ هزار تن BD نیاز دارد، اما بخشی از تولید داخل صادر می‌شود و بدست مصرف‌کننده داخلی نمی‌رسد. وی اشاره کرد: با اینکه ظرفیت تولید ۹۵ میلیون تن محصولات پتروشیمی در کشور وجود دارد، اما سال گذشته تنها ۷۴ تا ۷۵ میلیون تن تولید شد، به این معنا که ۱۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری بلااستفاده مانده است. انتظار این است که شرکت ملی صنایع پتروشیمی با تقویت زنجیره تأمین و اولویت‌دهی به نیاز داخل، این مشکل را برطرف کند.

قیمت‌گذاری دستوری و حاشیه سود محدود

بدری همچنین سیاست‌های قیمت‌گذاری را یکی دیگر از چالش‌ها دانست و ادامه داد: اغلب محصولات با قیمت‌های دستوری عرضه می‌شود و حاشیه سود بین ۱۵ تا ۲۰ درصد بیشتر نیست. از سوی دیگر هزینه خوراک بالاست و صادرات نیز سود چندانی برای تولیدکنندگان به همراه ندارد.

او در بخشی دیگر از سخنانش به موضوع رفع تعهد ارزی پرداخت و توضیح داد: یکی از پیچیده‌ترین مشکلات ما رفع تعهد ارزی است ، نرخ اعلامی گمرک با نرخ صادراتی تفاوت دارد و این مسئله برای اغلب صادر کنندگان محصولات پتروشیمی پرونده‌سازی کرده است. اکنون برخی شرکت ها چند میلیون دلار عدم رفع تعهد دارند که ناشی از عدم هماهنگی میان بانک مرکزی و گمرک است. این بروکراسی سنگین کار تولید را بسیار دشوار کرده است.

تیس‌اتیل

نوآوری ، از دل تجربه

توسعه فروش
طراحی فرآیندها
تامین پایدار

Linkedin Qr Code

۰۹۱۳ ۱۱۵ ۳۳۰۸

بازیافت؛ کلید یا کابوس

پلاستیک ایران در آینه ۱۴۰۴؛ فرصت‌های زنده، تهدیدهای پنهان

مهناز برخورداری

همزمان با برگزاری هفدهمین نمایشگاه ایران پلاست، چشم‌انداز بازار مصرف پلاستیک کشور ترکیبی است از ارقام رکودشکن مصرف، رکود در بازیافت، فرصت‌های مغفول زنجیره ارزش و امید به اقتصاد چرخشی. صنعتی که هم می‌تواند سکوی صادرات و اشتغال باشد، هم تهدیدی خاموش برای محیط‌زیست!

جهش مصرف، شکاف بازیافت

آمارهای رسمی و نیمه‌رسمی نشان می‌دهد مصرف سالانه پلاستیک در ایران در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ بین ۳۰۸ تا ۴۰۵ میلیون تن بوده است.

برخی برآوردهای بخش خصوصی حتی از عبور این رقم از ۵ میلیون تن خبر می‌دهند. به بیان دیگر، هر ایرانی به طور متوسط روزانه ۱۴۰ گرم پلاستیک مصرف می‌کند؛ معادل سالانه ۵۰ تا ۵۴ کیلوگرم. این رقم، به گفته مهدی قاسمی کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس، «بالتر از میانگین برخی کشورهای منطقه و نشانه‌ای از رشد سریع بخش بسته‌بندی و کالاهای مصرفی است.» اما او هشدار می‌دهد: «مشکل اصلی اینجاست که کمتر از ۲۰ درصد این حجم راهی چرخه بازیافت می‌شود.»

بخش قابل‌توجهی از این مصرف به ظروف و تجهیزات یکبار مصرف اختصاص دارد. طبق گزارش وزارت صمت و بررسی‌های «انجمن صنایع بازیافت ایران»، بیش از ۵۰ درصد پسماند پلاستیکی کشور متعلق به این گروه است.

سمیه حیدری، پژوهشگر محیط‌زیست در گفت‌وگویی یادآور می‌شود: «در آیین‌ها، جشن‌ها و حتی استفاده روزمره از کیسه و ظرف یکبارمصرف، ما به راحتی ردپایی از خود باقی می‌گذاریم که صدها سال از محیط پاک نمی‌شود.»

قانون هست، اجرا نه

ایران از سال ۱۴۰۰ قانون کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی را تصویب کرده، اما میزان پایبندی به آن محدود بوده است. بازرسان محیط‌زیست و سازمان ملی استاندارد بارها از کمبود ابزار نظارتی و نبود مشوق‌های جایگزین گفته‌اند. به گفته سارا کریمی، فعال اجتماعی: «تغییر رفتار مصرف‌کننده فقط با محدودیت تحقق پیدا نمی‌کند. باید جایگزین عملی، ارزان و در دسترس باشد.»

فرصت‌ها و چالش‌آمار و شفافیت

یکی از انتقادهای اساسی فعالان اقتصادی، نبود آمار شفاف و به‌روز از بخش‌های مختلف زنجیره پلاستیک است. داده‌های Europe Plastics و Statista از سال ۲۰۲۲ به بعد برای ایران ناقص و اغلب با برآوردهای مدل‌سازی پر شده‌اند. این موضوع، به گفته حمید فرهنگند، مشاور یک شرکت پتروشیمی، «سرمایه‌گذار خارجی را مردد می‌کند، چون بدون داده دقیق نمی‌شود ظرفیت‌سنجی کرد.»

با وجود این چالش‌ها، فرصت‌های زیادی در بخش‌های پایین‌دستی وجود دارد. تولیدکنندگان پلی‌پروپیلن، فیلم‌های بسته‌بندی، قطعات خودرویی و لوله‌های ساختمانی، سهمی بزرگ از رشد تقاضای داخلی را هدف گرفته‌اند.

بر اساس گزارش سالانه سازمان توسعه تجارت، صادرات محصولات پلاستیکی ایران در سال ۱۴۰۳ حدود ۱.۲ میلیارد دلار بوده که بیشتر به کشورهای همسایه صادر شده است. این رقم، به گفته رئیس اتحادیه صادرکنندگان محصولات پتروشیمی، «با سرمایه‌گذاری در فناوری و توسعه استانداردها، می‌تواند دو برابر شود.»

بازیافت؛ معدن خاموش

هرچند سهم بازیافت هنوز پایین است، اما بازار بالقوه بزرگی دارد. ایران سالانه بیش از ۳ میلیون تن پسماند پلاستیکی تولید می‌کند که طبق قیمت جهانی پلیمرهای بازیافتی، ارزش خام آن می‌تواند بیش از ۱.۵ میلیارد دلار باشد.

رضا نوروزی، مدیر یک واحد بازیافت، می‌گوید: «اگر تعرفه واردات ماشین‌آلات بازیافت صفر و وام‌های کم‌بهره ارائه شود، می‌توانیم تا ۴۰ درصد این حجم را بازیافت کنیم.»

محصولات سبز؛ گران اما ضروری

بازار محصولات جایگزین نظیر بیوپلاستیک، ظروف بامبو یا شیشه‌ای در سال‌های اخیر رشد محدودی داشته است. شرکت‌هایی مثل بازکو و هلند پلاست پیشگام این حوزه‌اند، ولی قیمت بالاتر نسبت به پلاستیک‌های رایج و کاهش قدرت خرید مردم، دامنه مصرف را محدود کرده است. به گفته الهام وثوقی، فعال بخش تولید، «تا زمانی که تولید انبوه و پارانه برای مواد اولیه سبز نداشته باشیم، این محصولات برای قشر متوسط و پایین صرفه اقتصادی ندارد.»

تجربه‌های محلی و کمپین‌های آگاهی‌بخشی

کمپین «زنبیل در رشت» و طرح‌های مشابه در اصفهان، شیراز و مشهد توانسته‌اند بخشی از مردم را به سمت کیسه‌های چندبار مصرف هدایت کنند. شهرداری‌ها و سمن‌ها با آموزش در مدارس و نمایشگاه‌ها، در حال ترویج مصرف مسئولانه‌اند، اما ارزیابی رسمی از تأثیر این آموزش‌ها منتشر نشده است.

جایگاه ایران در نقشه جهانی پلاستیک

بر اساس داده‌های Europe Plastics و مدل‌سازی آماری Statista، ایران در سال ۲۰۲۳ بین ۲۰ مصرف‌کننده بزرگ پلاستیک جهان قرار داشته است.

در حالی که مصرف سرانه جهانی حدود ۴۵ کیلوگرم برآورد می‌شود، ایران با ۵۰ تا ۵۴ کیلو در جایگاهی بالاتر از میانگین جهانی اما پایین‌تر از کشورهای صنعتی مثل آمریکا (حدود ۱۰۹ کیلوگرم) و آلمان (۹۳ کیلوگرم) ایستاده است.

در بخش تولید، ایران با ظرفیت نصب‌شده بیش از ۱۰ میلیون تن انواع پلیمر، در صادرات پلی‌اتیلن و پلی‌پروپیلن جزو ۱۰ صادرکننده برتر دنیاست، هرچند بخش بزرگی از صادرات به صورت مواد اولیه خام انجام می‌شود.

روندهای اثرگذار در رشد مصرف پلاستیک

کارشناسان می‌گویند روندهای جهانی تا سال آینده به این شکل بر بازار ایران اثر می‌گذارند:

۱. رشد تقاضای بسته‌بندی غذایی و دارویی، به ویژه پس از توسعه فروش آنلاین.
۲. فشار محیط‌زیستی و قوانین محدودکننده که ممکن است الگوهای مصرف را تغییر دهد.

۳. تحریم‌ها و محدودیت‌های واردات فناوری که سرعت بهبود کیفیت محصولات داخلی را کند می‌کند.
به گفته دکتر علی عسگری، استاد اقتصاد صنعتی دانشگاه تهران: «اگر تحریم‌ها ادامه‌دار باشند، باید به توسعه فناوری‌های بومی در بازیافت و تولید بیوپلاستیک فکر کنیم، وگرنه از رقابت منطقه‌ای جا می‌مانیم.»

تهدیدها و فرصت‌های زنجیره ارزش

بنا به آنچه گفته شد، به نظر می‌رسد سیاست‌گذاران و بخش خصوصی می‌توانند با سرمایه‌گذاری هدفمند سه حوزه را تقویت کنند:
- اقتصاد چرخشی: افزایش سهم بازیافت از ۲۰ درصد به بیش

از ۴۰ درصد.

- توسعه صنایع تبدیلی: کاهش صادرات خام و تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر.
- نوآوری مواد: تحقیق و توسعه در پلیمرهای زیست‌تخریب‌پذیر و ترکیبات دوستدار محیط‌زیست.

جعفر حیدری، رئیس انجمن تولیدکنندگان پایین‌دستی، می‌گوید: «خریدار خارجی حاضر است ۳۰ درصد گران‌تر برای محصولی بپردازد که دارای نشان سبز و بازیافت‌شده باشد.»
در کنار فرصت‌ها، چند تهدید جدی وجود دارد:

- انباشت پسماند در محیط و هزینه پاکسازی سنگین برای شهرداری‌ها.
- تضعیف صادرات به دلیل تغییر قوانین کشورهای مقصد در خصوص واردات کالاهای پلاستیکی غیرقابل بازیافت. آنچنان که گزارش «برنامه محیط‌زیست سازمان ملل» هشدار داده که تا سال ۲۰۵۰، وزن پلاستیک در اقیانوس‌ها می‌تواند از وزن کل ماهی‌ها پیشی بگیرد، اگر روند فعلی ادامه یابد.
- نوسان نرخ ارز و مواد اولیه که برنامه‌ریزی تولیدکنندگان را

دشوار می‌سازد.

حال با توجه به داده‌ها و تحلیل‌ها، این پیشنهادهای سیاستی قابل طرح است:

۱. ایجاد سامانه ملی آمار پلاستیک با ثبت داده‌های تولید، مصرف و بازیافت.
۲. تسهیل واردات فناوری‌های بازیافت پیشرفته و حمایت مالی از واحدهای کوچک.
۳. گنجاندن آموزش مصرف مسئولانه در برنامه درسی مدارس.
۴. ایجاد مشوق مالی برای تولیدکنندگان محصولات سبز از طریق کاهش مالیات.
با این اوصاف می‌توان نتیجه گرفت که بازار داخلی پلاستیک ایران در ۱۴۰۴، در نقطه عطفی ایستاده است. حجم مصرف بالاتر از میانگین جهانی، ظرفیت تولید و صادرات قابل‌توجه، اما ضعف در بازیافت و کمبود داده‌های شفاف، تصویری دوگانه از آینده این صنعت ارائه می‌دهد. اگر سیاست‌گذاران بتوانند شفافیت آماری و حمایت از نوآوری را در دستور کار قرار دهند، پلاستیک نه دشمنی زیست‌محیطی، که بخشی از اقتصاد سبز ایران و عاملی برای تحرک آن خواهد شد.

طرح خط جایگزین انتقال آب از مخزن زیاران به آبگیر بیلقان

گرامیداشت هفته دولت و یاد و نام شهیدان رجایی، باهنر و شهدای خدمت چراغ راه ما در مسیر خدمت و ایثار است

اهداف طرح

- رعایت اصول چابکدین غیرمطلوب انتقال آب بوسیله خطوط لوله فولادی ثقیل
- تأمین پایدار بخشی از آب شرب کلا شهرهای تهران و کرج از سد طالقان
- ظرفیت حداکثر ۵ مترمکعب در ثانیه و به میزان ۱۵۰ میلیون مترمکعب در سال

از سال ۱۳۸۵
سد طالقان
تأمین آب شرب شهرهای غربی استان البرز و شهرکرج و بخش محدودی از نیاز شرب غرب تهران

از سال ۱۳۸۰
سد زیاران
تأمین آب هشتگرد، کرج و تهران

عبور از مناطق کوهستانی و صعب العبور
عبور از مجاورت و عرض اتوبان شمالی کرج

مسیر اجرایی خط لوله جایگزین انتقال آب طالقان

قطعه دوم
قطعه اول

فشار کار لوله و اتصالات
تا ۴۰ Bar (بار)

حجم آب انتقالی
۱۵۰ میلیون مترمکعب به تهران و البرز

قطر خط انتقال
۲۰۰۰ میلیمتر

طول خط
۶۲ کیلومتر

ظرفیت انتقال آب
۵ مترمکعب در ثانیه

جنس خط انتقال
فولادی ST۵۲ و X۶۵

تنار کل ورق خط انتقال
۴۲۰۰۰ تن

گامی راهبردی برای تاب‌آوری و امنیت آبی تهران

مزایای اجرای خط جایگزین انتقال آب از زیاران به بیلقان

- امکان افزایش ظرفیت انتقال آب به استان البرز و شهر تهران در شرایط اضطرار با توجه به وجود دو خط لوله
- حذف ایستگاه پمپاژ موجود انتقال آب تصفیه خانه شماره ۲ کرج بدلیل عبور خط لوله جایگزین
- عبور از مناطق کم جمعیت شهری جهت جلوگیری از مخاطرات پیش آمده در خط لوله موجود
- افزایش قطر خط لوله جایگزین جهت ایجاد شرایط مناسب برای افزایش ظرفیت انتقال آب
- مطالعه امکان استفاده از اختلاف ارتفاع موجود در خط جایگزین در محدوده آبگیر بیلقان
- کاهش فشار کاری خط لوله جایگزین بدلیل عبور خط لوله از شمالی ترین نقاط شهری کرج
- استفاده از تکنولوژی بروز در ساخت تجهیزات مورد نیاز با استفاده از تولیدات داخلی
- اصلاح عملکرد مخزن ۱۸۰ هزار مترمکعبی زیاران در ابتدای مسیر خط لوله
- رعایت الزامات حفاظت غیر عامل در طراحی و اجرای خط لوله جایگزین
- استفاده از آب با کیفیت و گوارای سد طالقان

سوخت، سوخت می‌شود!

نایب‌رئیس فدراسیون صنعت نفت ایران در گفت‌وگو با «عصر اقتصاد» از پارادوکس تلخ صنعت انرژی می‌گوید؛ ایران، ابرقدرت گاز با جیب خالی انرژی!

نسرین مالک پور

چندسالی است که در فصل های سال با جریان ناترازی یا عدم تعادل در تولید و مصرف انرژی روبرو هستیم و شرایطی را حاصل آورده که از زوایای مختلف به این مهم پرداخته شده و به جاي تحلیل و واکاوي عبور از بحران پیش رو صرفاً "انتقادات مطرح و به صورت يك جانبه گرايي هدايت مي شود. بر اساس پیش بینی ها، ناترازی تولید و مصرف انرژی که چندي است وزارت نفت را با چالش هاي جدي در تامین سوخت به ویژه از نوع زمستاني در بخش‌هاي مختلف از جمله صنعتي و نیروگاه‌ها مواجه کرده، امسال نیز با شکاف بیشتری روبرو خواهد شد.

رضا پدیدار، نایب رئیس فدراسیون صنعت نفت ایران، در گفت‌وگو با خبرنگار «عصر اقتصاد»، اظهار کرد: در حال حاضر ایران سومین کشور تولید کننده گاز در جهان و دومین کشور از حیث ذخایر این ماده انرژی‌دار در دنیا است. بر اساس آخرین اطلاعات و آمار موسسات تحقیقاتی انرژی مصرف گاز در ایران به اندازه ۲ برابر اتحادیه اروپا است .

۸۰ درصد گاز تولیدی کشور در روزهای سرد به مصرف خانگی و تجاری می‌رسد؛ سهم ۱۱ درصد مشترکان پرمصرف از این میزان، چند برابر میانگین عادی است

مشترکین استفاده از مکانیسم و اصلاحات قیمتی بدون فشار به ۸۹ درصد مردم است، گفت: سیاست تعرفه‌گذاری پلکانی موثر مشترکان پرمصرف بطور دقیق همان مدلی است که موجب خواهد شد که این افراد به سمت اصلاح رویه های موجود خود بروند .

وی خاطرنشان کرد: لازم به توضیح است که در فاز اول این مدل تعرفه‌گذاری موثر و پلکانی در آذر ماه ۱۴۰۰ بعد از روی کار آمدن دولت سیزدهم اجرایی شد که نتیجه آن تنها با اجرای سیستم کنترلی فوق در ۴ ماهه پایانی سال به کاهش روزانه ۲۵ میلیون متر مکعبی میزان مصرف مشترکان پرمصرف به نسبت مدت مشابه در سال ۱۳۹۹ منجر شد.

وی در ادامه گفت: این مهم در حالی انجام شد که تامین مالی سالانه مورد نیاز برای افزایش این میزان گاز در سال برابر با ۳ میلیارد دلار خواهد بود. بنابراین سیاست مدیریت مصرف از طریق اعمال تعرفه‌گذاری پلکانی موثر پرمصرف‌ها در کنار سرمایه‌گذاری در تولید بهینه گاز، موجب خواهد شد که نه تنها از ناترازی گاز عبور کنیم بلکه به یکی از صادرکنندگان گاز در منطقه نیز تبدیل شویم و درآمد ارزی بالایی نیز از این محل بدست آوریم.

رئیس کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و استاندارد اتاق بازرگانی ایران در ادامه عنوان کرد: اگر سرمایه‌گذاری‌ها بر طبق پیش بینی‌ها و برنامه‌های اقتصادی هدف‌گذاری می‌شد به طبع تولید، نفت و گاز کشور افزایش چشمگیری پیدا می‌کرد و صادرات انرژی نیز مسیر مناسب‌تری را در پیش می‌گرفت.

خلا سرمایه‌گذاری و تبعات آن

پدیدار اظهار کرد: خلاء سرمایه‌گذاری‌ها موجب درج‌ازدن تولیدات محصولات انرژی به ویژه تولیدات گازی کشور شده و روز به روز از آنچه انتظار می‌رفت فاصله گرفته است. این موضوع اخیراً "از سوي وزير نفت در مجلس شورای اسلامی به آن پرداخته شد و تاکید گردید که با وجود اینکه در برنامه ششم توسعه مقرر شده بود روزانه معادل یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون متر مکعب تولید گاز داشته باشیم اکنون تولید روزانه ما حداکثر ۸۶۰ میلیون متر مکعب است .

وی با بیان اینکه عدم سرمایه‌گذاری در توسعه میادین گازی سبب این عقب‌ماندگی

در تحقق برنامه ششم توسعه شده است، گفت: موضوع بعدی که باید برای آن برنامه‌ریزی کرد این است که ایران سومین کشور تولید کننده گاز در جهان و نیز دومین کشور از حیث ذخایر بوده و مصرف گاز طبیعی در ایران به اندازه ۲ برابر اتحادیه اروپاست . وی بیان کرد: تفاوت حجم تولید و مصرف بسیار نزدیک به یکدیگر بوده و فقط ضریب ناچیزی را در این زمینه در برمی‌گیرد. از این رو بهینه‌سازی مصرف گاز بسیار مهم و حیاتی است تا از این طریق بتوانیم تا ترازوی را به نحو موثری کنترل کنیم. وی تصریح کرد: این موضوعات به تنهایی از عهده وزارت نفت برنمی‌آید، بلکه باید سایر سازمان‌ها برای بهینه‌سازی مصرف انرژی به میدان بیایند. توجه داشته باشیم

که بهینه‌سازی مصرف انرژی بر همه جنبه‌های زندگی انسان تاثیر مستقیم دارد. از منابع طبیعی گرفته تا منابع انسانی و انرژی‌های تجدیدپذیر و فرایند گرمایش زمین و آلودگی‌ها و مواردی از این دست که بطور مستقیم دستخوش تغییرات می‌شوند. وی خاطرنشان کرد: از این رو می‌توان گفت در کلان‌شهری مانند تهران بهینه‌سازی انرژی می‌تواند اهمیت زیادی برای کنترل آلودگی‌ها داشته باشد که بقول سخن متخصصان امروزه برای جان این کلان‌شهر شده است. هر چند یافتن چاره‌ای برای حل مشکل آلودگی‌ها از مهمترین وظایف دولت‌ها است اما پیدا کردن مقصر به قدری زمان می‌برد که دیگر فرصتی برای چاره‌اندیشی نیست و تنها آلودگی‌ها نصیب مردم می‌شود. به گفته وی، در این زمینه کارشناسان خبره حوزه انرژی در رابطه با جایگاه ایران در تولید و مصرف انرژی اعتقاد دارند که ایران در حال حاضر چهارمین مصرف‌کننده بزرگ گاز در دنیا است و به همین دلیل است که عمده سبد انرژی در کشور را گاز تشکیل می‌دهد.

راه‌های رفع ناترازی زمستانه

وی با بیان اینکه برای رفع ناترازی قاعدتاً "دو دسته راهکار کلی وجود دارد، گفت: یکی از طریق افزایش تولید و دیگری کاهش مصرف خواهد بود. البته درباره ناترازی در پیک مصرف نیز راهکارهای مدیریت مصرف از جمله راهکارهایی است که باید به آن توجه کرد و این راهکارها بطور عمده بر مقوله ذخیره‌سازی گاز متمرکز خواهد بود.

وی در ادامه این موضوع گفت: لازم است به امر بهینه‌سازی مصرف انرژی توجه بیشتری را داشته باشیم، چرا که مهمترین راهبردی که باید در راستای ناترازی انرژی انجام پذیرد ، بهینه‌سازی مصرف انرژی و کاهش

مصرف است. به اعتقاد پدیدار، در این حوزه نیز باید رویکردهایی مانند اجرای پروژه‌های غیر متعارف و غیر اقتصادی توسط دولت را کنار گذاشت و به سمت رویکردهایی رفت که امکان تحول جدی در این حوزه را ایجاد کند. شاخص شدت مصرف انرژی در کشورمان ایران معادل ۷/۵ برابر میانگین جهانی و حداقل ۳ تا ۴ برابر کشورهای توسعه یافته است.

وی با اشاره به اینکه متوسط شدت مصرف انرژی در جهان در حال کاهش است ، اما نمودار مصرف انرژی در کشور همچنان افزایشی است، اظهار کرد: اگر ۵۰ درصد کاهش مصرف انرژی را نیز ایده آل بدانیم، حداقل می‌توان به نصف این میزان یعنی ۲۵ درصد کاهش مصرف انرژی دست یابیم که خود این عدد نیز رقم بزرگی است. ضمناً در حوزه غیر قیمتی نیز سیاست‌هایی مد نظر است که ناظر بر قانون اصلاح الگوی مصرف و اقدامات فنی مانند اصلاح شیوه ساختمان‌سازی و مدیریت صنعتی است.

راهبرد بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست

وی عنوان کرد: اما مهمترین راهبرد در این زمینه ایجاد بازار بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست است . بر این اساس با توجه به تفاوت نرخ بخش خانگی ، تجاری و نیروگاهی با نرخ خوراک پتروشیمی‌ها با نرخ صادرات گاز، این اخلاف نرخ را می‌توان مبنای اقتصادی شدن انجام پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف توسط بخش خصوصی قرار داد. پدیدار در پایان اظهار کرد: عدم توجه به ایجاد و توسعه زیر ساخت‌های مدیریت مصرف انرژی ، نبود شفافیت و انتظام بخشی در حوزه منابع نفت و گاز، عدم پرداخت به موضوع اتلافات گسترده در حوزه انرژی نظیر گازهای مشعل و اتلافات خطوط انتقال گاز که عمدتاً از سوي بخش دولتي صورت مي‌گیرد و عدم تشکیل صندوق بهینه‌سازی مصرف انرژی و ضعف در پرداخت به ابعاد مختلف دیپلماسی انرژی از موارد مهم این بخش است.

طرح تسهیلات مللی یار

تاسقف ۳ میلیاردریال

باسود ۱۴و۱۶و۱۸درصد

بازپرداخت حداکثر ۳۶ ماهه اقساطی

نوع سپرده: سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس

مکانی امن برای صاحبان سرمایه و توسعه صنعت کشور

کارنامه درخشان منطقه ویژه

اقتصادی خلیج فارس

۶۱ شرکت در حال احداث با سرمایه‌گذاری

۱۶ میلیارد دلار

۲۰ شرکت در حال تولید با سرمایه‌گذاری

۴/۶ میلیارد دلار

بیش از ۱۶ هزار نفر اشتغالی

به صورت مستقیم

۵ شرکت خارجی با سرمایه‌گذاری

۵۱ میلیون دلار

بشرعیات کیلومتر ۱۳ بزرگراه شهید رجایی
www.pgsez.ir

ایران پلاست ، سکوی بین المللی معرفی توانمندی های صنعت پتروشیمی ایران به بازارهای جهانی

صنعت پتروشیمی ایران در سال جاری، هم‌زمان با توسعه ظرفیت‌های تولید و بهره‌برداری از پروژه‌های جدید، در حال برداشتن گام‌های تازه برای حضور پررنگ‌تر در بازارهای جهانی است. نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی ایران پلاست، با تمرکز بر دیپلماسی اقتصادی و ایجاد فرصت‌های صادراتی، به ویتربنی برای معرفی توانمندی‌های داخلی و بستر تعامل با بازارهای جدید به‌ویژه آفریقا و هند تبدیل شده است.

حسن عباس‌زاده، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی، در تشریح عملکرد پنج‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ اعلام کرد: با وجود شرایط سخت ناشی از تحریم‌ها و رویدادهای اخیر، ۳۲ میلیون تن محصول پتروشیمی تولید شد. از این میزان، ۱۳ میلیون تن به ارزش ۵.۵ میلیارد دلار صادر و ۷ میلیون تن به ارزش ۴ میلیارد دلار در بازار داخلی عرضه شد.

وی پایداری تولید حتی در جریان جنگ ۱۲ روزه را نتیجه آمادگی کامل واحدها و تجربه اندوخته‌شده برای مدیریت بحران دانست. به گفته او، تا پایان سال جاری ۱۵ طرح تولیدی، چهار طرح تأمین خوراک، سه طرح سرویس جانبی و چهار طرح زیرساختی به بهره‌برداری می‌رسد.

شش طرح بزرگ در آستانه افتتاح رسمی‌اند؛ از جمله فاز نخست جمع‌آوری گازهای مشعل شرق کارون با ظرفیت روزانه ۲۰۷ میلیون مترمکعب و پروژه‌های آپادانا خلیج فارس، پتروانتخاب، دالاهو و ارغوان گستر ایلام. مجموع سرمایه‌گذاری این طرح‌ها بیش از ۶ میلیارد دلار است و ظرفیت تولید کشور را سالانه ۹.۸ میلیون تن افزایش می‌دهد.

چالش خوراک و راهکارهای تازه

عباس‌زاده با بیان اینکه ۲۲ درصد از ظرفیت صد میلیون تنی این صنعت به دلیل کمبود خوراک بلااستفاده مانده، از تشکیل کارگروه ویژه برای تسریع صدور مجوزها خبر داد که زمان اخذ مجوز را از سه-چهار سال به شش ماه کاهش داده

است. او تأکید کرد استفاده از گازهای مشعل و سرمایه‌گذاری در میادین بالادستی برای تأمین خوراک در اولویت قرار دارد.

بر اساس آمار وی، سهم خوراک گازی پتروشیمی‌ها تنها ۴.۵ درصد از کل گاز تولیدی کشور است؛ این در حالی است که بخش خانگی ۴۷ تا ۴۸ درصد و نیروگاه‌ها ۲۴ درصد را مصرف می‌کنند. او گفت: بهینه‌سازی مصرف در این بخش‌ها می‌تواند استمرار تولید صنایع پتروشیمی را تضمین کند.

ورود به بازارهای جدید و سیاست‌های صادراتی
مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسعه صادرات به آفریقا و هند را بخش مهمی از راهبرد بازار دانست و افزود: تاکنون ۱۱ موافقت اصولی طرح‌های گیرفعال لغو شده و روزانه ۱۴ میلیون مترمکعب گاز آزاد و وارد زنجیره ارزش شده است. همچنین دستورالعمل‌های سه‌رنگ برای شرایط زرد، نارنجی و قرمز تدوین شده تا در شرایط بحرانی، حفظ سطح تولید ممکن باشد.

او به اقدامات زیست‌محیطی مانند حفاظت جنگل‌های حرا و برگزاری همایش «بحران آلودگی پلاستیک» اشاره کرد و از پروژه‌های نیروگاهی مهم نظیر نیروگاه متانول کاوه و احداث نیروگاه بادی ۶۰۰ مگاواتی سیستان و بلوچستان خبر داد.

در عین حال، بر اساس اعلام شرکت ملی صنایع پتروشیمی، پروژه‌های ۶ میلیارد دلاری که به‌زودی افتتاح می‌شوند، علاوه بر افزایش ۹.۸ میلیون تنی ظرفیت تولید، زمینه اشتغال‌زایی مستقیم و غیرمستقیم برای هزاران نفر را فراهم خواهند کرد. این طرح‌ها با استفاده از فناوری‌های نوین در واحدهای تولیدی و ارتقای بهره‌وری انرژی، در کاهش شدت مصرف و افزایش بازده تولید نقش‌آفرینی خواهند کرد. همچنین پیش‌بینی می‌شود با بهره‌برداری کامل از این پروژه‌ها، سهم ایران در بازارهای صادراتی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، به ویژه در حوزه محصولات ارزش‌افزوده و مشتقات پلیمری، رشد محسوسی داشته باشد. این اقدامات

همسو با سیاست‌های کلان وزارت نفت برای توسعه متوازن زنجیره ارزش پتروشیمی است.

ایران پلاست؛ ویتربنی جهانی پتروشیمی

نمایشگاه بین‌المللی ایران پلاست که از ۱۷ تا ۲۰ شهریور برگزار می‌شود، با حضور ۷۰۵ شرکت داخلی و ۶۷ شرکت خارجی از جمله ۴۹ شرکت از چین و هند و ۱۸ نمایندگی از کشورهای اروپایی و آسیایی، به فرصتی مهم برای تعامل تجاری تبدیل شده است. فضای مفید این رویداد ۳۳.۶ هزار مترمربع است؛ ۲۹ درصد به مواد اولیه، ۱۹ درصد به ماشین‌آلات، ۴۷ درصد به محصولات و چهار درصد به خدمات فنی، مالی و مهندسی اختصاص یافته است. در بخش بین‌المللی، ۲۰۰ تاجر از ۱۸ کشور با فعالان ایرانی نشست‌های B2B برگزار می‌کنند. سه سالن اختصاصی برای کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی در نظر گرفته شده که طی چهار روز، ۲۴ کارگاه تخصصی با محوریت نوآوری‌های حوزه مواد و ماشین‌آلات برگزار می‌شود. بخش زنده رویدادها از غرفه‌ها، معرفی توانمندی‌های داخلی و بستر تعامل با بازارهای جدید از ویژگی‌های این دوره به شمار می‌آید.

تحول در سیاست‌گذاری و شفافیت اجرایی

محمد مقاره، مدیر نوزدهمین نمایشگاه ایران پلاست، این دوره را متفاوت از نظر ساختار دانست؛ برای نخستین بار سیاست‌گذاری و اجرا از هم تفکیک شد. شورای سیاست‌گذاری با حضور انجمن‌ها و تشکله‌ها شکل گرفت و مدیریت روابط عمومی شرکت ملی صنایع پتروشیمی مسئولیت اجرایی را با همکاری پیمانکار بر عهده گرفت. فرایند جانمایی غرفه‌ها به‌طور کامل الکترونیکی شد؛ بخشی از آن به انجمن‌ها و بخشی از طریق سامانه آنلاین انجام گرفت. این اقدام ضمن حذف رانت و افزایش شفافیت، باعث رضایت حداکثری غرفه‌داران شد.

امسال حدود ۹۵۰ شرکت درخواست غرفه داشتند اما به دلیل محدودیت فضا، ۷۰۰ شرکت ایرانی در

نهایت جانمایی شدند. بخش خارجی با اختصاص ۱۲۵۰ مترمربع، نسبت به سال گذشته کاهش یافت که مهم‌ترین دلیل آن هشدارهای سفر و تعطیلی موقت سفارت چین در تهران بود.

حمایت از شرکت‌های کوچک و نقش دیپلماسی اقتصادی

به گفته مقاره، ایران پلاست فرصت ویژه‌ای برای شرکت‌های کوچک و متوسط است که امکان شرکت در رویدادهای خارجی را ندارند. دعوت از ۲۰۰ تاجر و هیئت خارجی و برگزاری نشست‌های متعدد با غرفه‌داران، به عقد توافقاتی اولیه تجاری و ایجاد بستر قراردادهای آتی کمک می‌کند.

او تأکید کرد که این نمایشگاه علاوه بر کارکرد اقتصادی، بُعد سیاسی و دیپلماسی اقتصادی دارد. حضور نمایندگان کشورهای مختلف در ایران، منافع مشترک ایجاد کرده و به نوعی عامل بازدارنده در تنش‌های سیاسی محسوب می‌شود.

نوآوری‌های اجرایی و خدمات جدید

امکانات نوین نمایشگاه امسال شامل صفحات اختصاصی برای هر شرکت در سایت رویداد است که اطلاعات و محصولاتشان را نمایش داده، امکان تنظیم قرار ملاقات و گفت‌وگوی آنلاین را فراهم می‌کند. این قابلیت حتی پس از پایان نمایشگاه فعال خواهد بود. همچنین بخش زنده نشست‌ها و معرفی محصولات از غرفه‌ها، تجربه جدیدی برای مشارکت‌کنندگان و بازدیدکنندگان مجازی فراهم کرده است.

برای بهبود تجربه حضوری، از تجهیزات صوتی و هدفون استفاده شده تا مزاحمتی برای دیگر غرفه‌ها ایجاد نشود. تمامی مراحل ثبت‌نام، پرداخت، دریافت مجوز و حتی صدور کارت‌غرفه‌داری الکترونیکی بوده و تنها یک مراجعه حضوری برای تحویل مدارک لازم است.

ارزیابی موفقیت و برنامه‌های آینده

میزان موفقیت نمایشگاه از طریق فرم‌های نظرسنجی الکترونیکی سنجیده می‌شود که

روژه این مجتمع بسیاری از صنایع شیمیایی و تولیدی کشور را با مشکل مواجه می‌کند. از همین رو، استمرار تولید، توسعه پروژه‌های نوآورانه و اجرای مسئولیت‌های اجتماعی به‌صورت هم‌زمان برای ما اولویت دارد. او در پایان ضمن قدردانی از کارکنان شرکت برای اجرای موفق بزرگ‌ترین تعمیرات اساسی واحد متانول در شرایط سخت آب‌وهوایی تصریح کرد: فن‌آوران با تکیه بر سرمایه انسانی متخصص، ده سال متوالی به‌عنوان صنعت سبز کشور معرفی شده و این مسیر را با قدرت ادامه خواهد داد.

در ادامه مراسم، کامبیز زاهدپور، مشاور مدیرعامل و سرپرست مرکز اطلاع‌رسانی و مسئولیت اجتماعی شستا، با اشاره به سیاست‌های کلان این مجموعه گفت: بر اساس بخشنامه ریاست‌جمهوری و تأکید مدیران ارشد، آموزش و مهارت‌آموزی محور اصلی مسئولیت اجتماعی در شستا تعریف شده است. انتظار می‌رود همه پروژه‌های CSR شرکت‌های تابعه ذیل این دو رویکرد مصوب شوند و همه اقدامات آموزشی و مهارتی به‌صورت هدفمند و مستمر دنبال شوند.

هزار اصله نهال حرا مشارکت داشته است. ما اعتقاد داریم مسئولیت اجتماعی باید به گونه‌ای طراحی شود که اثرات پایدار و ملموس در جامعه بگذارد. رفیق‌دوست یکی از دستاوردهای مهم شرکت را اجرای پروژه بویلر هیدروژن‌سوز به‌عنوان نخستین نمونه در صنعت پتروشیمی کشور دانست و گفت: این بویلر با استفاده از گازهای فلر و پساب، سالانه ۱۶۰ هزار تن بخار تولید می‌کند که علاوه بر کاهش هزینه‌ها، تأثیر چشمگیری در کاهش آلایندگی دارد و گامی مهم در مسیر توسعه پایدار صنعت پتروشیمی کشور محسوب می‌شود. وی درباره پروژه CO₂ نیز توضیح داد: با این فناوری سالانه ۱۶۰ هزار تن دی‌اکسیدکربن به متانول تبدیل می‌شود؛ طرحی که تنها در کشورهای پیشرفته مشابه آن اجرا شده و نشان‌دهنده توانمندی و نوآوری مهندسان ایرانی است.

مدیرعامل پتروشیمی فن‌آوران با اشاره به جایگاه ویژه این مجتمع در زنجیره تولید گفت: فن‌آوران خوراک شش مجتمع پتروشیمی را تأمین می‌کند و تنها تولیدکننده اسیداستیک کشور است. توقف حتی یک

فن‌آوران ، از مدرسه سازی تا نوآوری های سبز در صنعت پتروشیمی

وی همچنین بر لزوم هزینه‌کرد اعتبارات مسئولیت اجتماعی در همان مناطق عملیاتی تأکید کرد و افزود: این سیاست جدی شستا و تاپیکو است. مسئولیت اجتماعی باید فراتر از انجام کار عام‌المنفعه دیده شود زیرا رابطه مستقیمی با برند، توسعه بازار و رسانه دارد. وقتی CSR به صورت علمی و برنامه‌ریزی‌شده اجرا شود، می‌تواند اثرات پایدار و ملموس در جامعه ایجاد کند و الگویی برای سایر شرکت‌ها باشد.

زاهدپور با اشاره به بخشنامه اخیر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: شرکت‌های تابعه موظفند صرفاً با رسانه‌های رسمی و معتبر همکاری کنند. نخستین تور رسانه‌ای شستا نیز به ماهشهر اختصاص یافت تا خبرنگاران رسانه‌های ملی از نزدیک در جریان پروژه‌ها و اثرات آن بر جامعه محلی قرار گیرند. او در پایان با قدردانی از حضور رسانه‌ها در این آیین اظهار امیدواری کرد: افتتاح هنرستان دخترانه پتروشیمی فن‌آوران سرآغاز تحولات مثبت در حوزه آموزش و مهارت‌آموزی در منطقه و الگویی برای سایر پروژه‌های مسئولیت اجتماعی کشور باشد.

با بهره‌برداری از هنرستان کارودانش دخترانه در شهر چمران، شرکت پتروشیمی فن‌آوران بار دیگر رویکرد خود را در تمرکز بر آموزش، مهارت‌آموزی و پروژه‌های زیست‌محیطی در چارچوب مسئولیت اجتماعی به نمایش گذاشت. این پروژه همسو با سیاست‌های شستا و تاپیکو، آموزش را محور اصلی توسعه پایدار معرفی می‌کند و فرصت‌های برابر مهارتی را برای دختران مناطق کمتر توسعه‌یافته فراهم می‌سازد. آیین افتتاح هنرستان کارودانش دخترانه پتروشیمی

